

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$50, mėmė – \$60, garbės – \$70. Oro paštu ir užėjūris – \$170, paprastu paštu – \$60.
Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ administraciją". Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. Subscriptions: regular \$50.00, patron \$60.00, sponsor \$70.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation dept. 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

A.a. monsinjoras Česlovas Krivaitis. Kaišiadorių vyskupijos kunigas jubilatas. Kernavės Švč. M. Marijos Škaplierinės parapijos klebonas, mirė 2004 m. rugpjūčio 17 d. Gimęs 1921 m. Žebertonių kaime, Kietaviškių parapijoje Traukų raj., pradžios mokyklą lankė Žebertonyse, vėliau – Kaišiadorių gimnazijoje, kurią baigęs 1941 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1945 m. Kaišiadorių vyskupas Teofilus Matulionis jį įšventino kunigu. 1945-1946 m. darbovosio vikaru Žiezmarų parapijoje, 1946-1950 m. – klebonu Žilinių parapijoje, 1950-1961 m. – Vilniaus arkivyskupijos kunigas kancleriu bei klebonu Vilniaus Šv. Mikalojaus parapijoje, 1961-1979 m. – valdė Vilniaus arkivyskupiją. Nuo 1979 iki 2004 m. jis buvo klebonu Kernavės Švč. M. Marijos Škaplierinės parapijoje. 1957 m. jo rūpesčiu ir iniciatyva Vilniuje prie Šv. Mikalojaus šventovės buvo įkurta Kristaus Karaliaus merginų diakonų kongregacija, kurią patvirtino Kaišiadorių vyskupas Teofilus Matulionis. 1962-1965 m. dalyvavo Vatikano II susirinkimo sesijoje, 1965 m. po piežius Paulius VI suteikė jam *Cubicularium intimum supra numerum* (monsinjoro) titulą. Monsinjoras Česlovas Krivaitis visose jam patikėtose pareigose buvo uolus, pareigingas, labai darbštus, kūrybingas. Besidarbūdamas Vilniuje prie Šv. Mikalojaus šventovės pastatė parapijos namus, kuriuose sovietų valdžios metais buvo įsikūrusi Vilniaus arkivyskupijos kurija. Ten pat jo rūpesčiu ir išlomis pastatyta Šv. Kristoforo – Vilniaus miesto globėjo granitinė skulptūra. Kernavėje kun. Krivaitis suremontavo Kernavės šventovę, šventoriuje įrengė mozaikines Kryžiaus kelio stotis, pastatė kleboniją – parapijos namus. Jo rūpesčiu Kernavėje buvo pastatyti religinės ir tautinės reikšmės paminklai ("Možė", "Vytautas Didysis" ir kt.), įrengtas religinis muziejus ir atlikta kitų reikšmingų religinių ir kultūrinių darbų. 2000 m. jam suteiktas Širvintų krašto garbės piliečio vardas. Laidotuvės įvyko rugpjūčio 19 d. Kernavėje, Širvintų rajone.

Lietuvos valstybingumo 751-oji sukaktis ir Mindaugo karūnavimo diena liepos 6 buvo iškilmingai pažymėta Šiauliuose. Katedroje Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukėjo Mišias, pamokslė priminė, jog švenčių progomis neverta kelti taures, o svarbu maldomis dėkoti Kristui, kad lydyto Lietuvą į laisvę. Prisikėlimo aikštėje vyko iškilmingas vėliavos pakėlimas, teatralizuotas Mindaugo karūnavimo paminėjimas. Daugiatūkstantinei miniai vysk. Bartulis tvirtino tikintis Lietuvos jaunimui. "Tai mūsų ateitis, kuri, Kristui padedant, pajėgs atsispirti alkoholio bei narkotikų klampynėi". Meninėje programoje dalyvavo Šiaulių dramos aktorės Nomedą Bežūtė ir Olita Dautartaitė, vaikų šokių grupė "Želmenėliai", Šiaulių universiteto folklorinis ansamblis "Vaiguva", pučiamųjų orkestras bei kiti meno vienetai.

Lietuvos katalikų mokyklų pedagogų organizacija (LKM-PA) Šiluvoje birželio 12-16 d.d. mokytojams surengė APPLE seminarą "Mokyklos bendruomenės kūrimas". Seminarui vadovavo švietimo ir šeimovados specialistės iš JAV, kurios gvildeno krikščioniškosios bendruomenės principus ir

jų pritaikymo mokyklose gyvenime galimybes, santykių kūrimo klausimus. LKMPA administratorė A. Ivaškevičiūtė pranešė, jog šiuo metu Lietuvoje veikia 30 katalikų mokyklų, iš jų 6 gimnazijos (Kauno jėzuitų, Vilniaus jėzuitų, Kretingos pranciškonų, Marijampolės marijonų, Utenos "Saulės" ir Telšių V. Borisevičiaus, 7 vidurinės, 1 technologinė, 2 pagrindinės (Šiaulių "Sendoros" bei Panevėžio kurčiųjų ir nepagrindinčiųjų) mokyklos, 12 pradinė mokyklų ir mokyklų su vaikų darželiais, 3 vaikų lopšeliai. LKMPA, įsteigta 1995 m., vienija Lietuvos katalikų švietimo įstaigų pedagogus, atstovauja katalikų švietimo įstaigų interesams, skleidžia katalikų švietimo idėjas, bendradarbiauja su Europos katalikų švietimo komitetu, Lietuvos švietimo ministerija, katechetikos centru bei įvairiomis kitomis įstaigomis. Norima steigti mokytojų katalikų mokykloms rengimo centrą arba katalikų ugdymo centrą.

Konferencija apie vaisingumą ir šeimos gyvenimą antropologinius bei medicininius aspektus buvo surengta birželio 24-26 d.d. Kaune, Europos ugdymo šeimos gyvenimo instituto (EIFLE) iniciatyva. Ši yra nevyriausybinė organizacija, vienijanti organizacijas bei institucijas, puoselėjančias bei ugdančias šeimos vertybes nuo įsteigimo 1992 m. Prie konferencijos organizavimo prisidėjo Vytauto Didžiojo universitetas, Kauno medicinos universitetas, Lietuvos šeimos centras ir Krikščioniškieji gimdymo namai. Dalyvavo 430 svečių iš 17 valstybių. Pirmoje konferencijos dalyje darbo grupė buvo apžvelgta jaunimo lytinio auklėjimo ir rengimo šeimai patirtis Europos valstybėse, dalintasi mintimis apie natūralaus šeimos planavimo (NSP) vietą universitetų programose, internetiniu būdu, pateiktas bioetinis vertinimas. Visuotinės sesijos metu vaisingumas ir NSP aptarta filosofiniu ir antropologiniu požiūriu. Tiek Rytų, tiek Vakarų valstybių specialistai išreiškė bendrą požiūrį, jog veiksmingiausios paauglių rengimo šeimai programos yra artimiausios susijęjančios su tėvų vertybinėmis nuostatomis, remiasi atsakomybės ir valios ugdymu. Konferencijos medžiaga paskelbta interneto tinklalapyje www.gvyvybe.lt.

PADĖKA

**A+
MYLIMĄ BROLI
kun. PETRĄ RUKŠĮ, SDB,**

**IR TĖVELI
STASĮ RUKŠENĄ,**

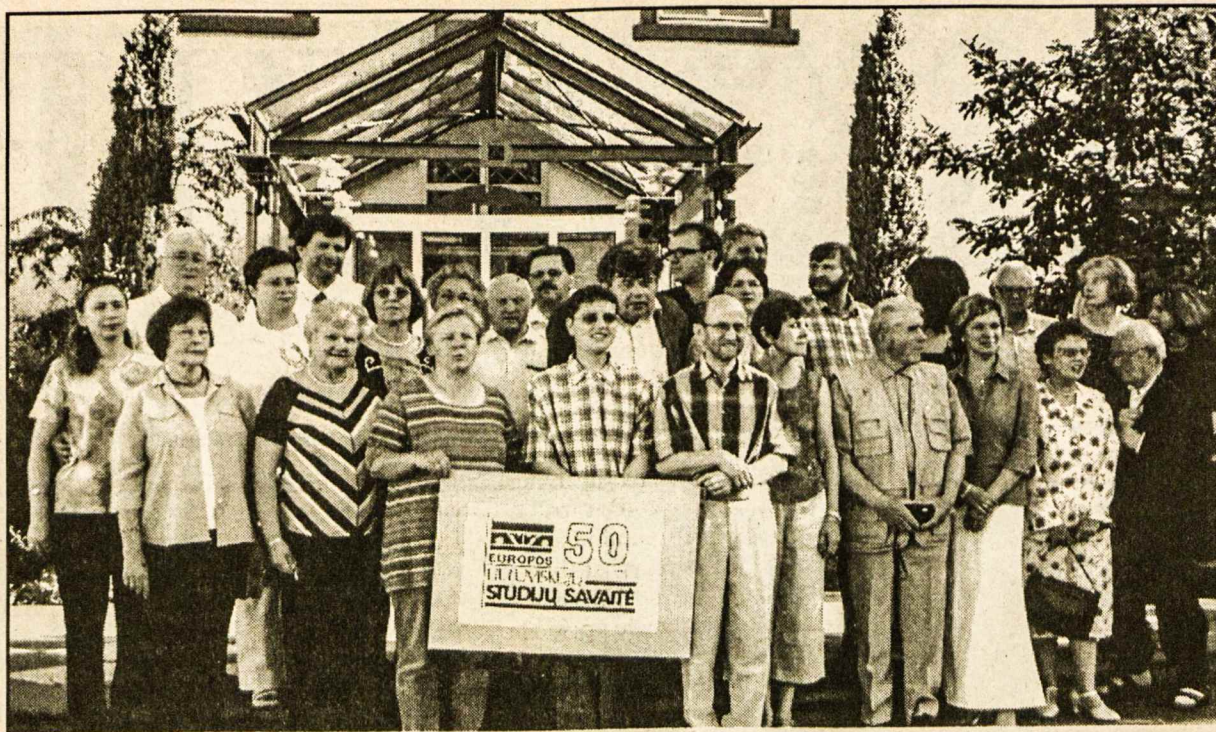
2004 m. liepos 10 d. palydėję į amžinojo poilsio vietą, nuoširdžiai dėkojame laidotuvių Mišias koncelebravusiems prel. J. Staškevičiui, kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. E. Jurgučiai, OFM, kun. V. Staškevičiui, ir už patarnavimą – V. Baliūniui.

Dėkojame per Mišias giedojusiems solistams L. Turūtaitei ir V. Mašalui, visiems, užprašiusiems šv. Mišias kun. Petro atminimui. Ačiū už mums pareiktas užuojautos asmeniškai, spaudoje ir laiškais. Nuoširdžiai dėkojame giminiams, draugams, ir pažįstamiems dalyvavusiems laidotuviuose ir palydėjime į Šv. Jono lietuvių kapines, kur prel. J. Staškevičius paskaitė paskutinę maldą, palaimino kun. Petro ir jo tėvo Stasio urnas su palaikais prieš nuleidžiant į duobę. Ačiū dalyviams, kurie atsisveikino su mirusiais, palaikūs paaušdami gėlėmis.

Dėkojame J. Girklienei ir talkininkėms už paruoštus laidotuvių pietus, o poniams už suneštus skanūs pyragus.

Liūdinti šeimai:

*Rukšiai – Andrius, Juozas, Vladas su šeimomis,
Pranė su šeima ir Veronika Seibutienė*

Penkiasdešimtios lietuviškų studijų savaitės dalyviai Vokietijoje, Vasario 16 gimnazijoje

Penkiasdešimtios savaitių kelias baigtas

(Atkelta iš 1-mo psl.)
su. O kadangi Lietuva turi antisemitinį įvaizdį, jai tenka kulturo prielaida. Įvaizdis arba reprezentacija, žinoma, kaip pradžioje pabrėžė E. Aleksandravičius, nebūtinai atitinka tikrovę, tad čia yra daug progų pasinaudoti demagogams-manipuliatoriams, įskaitant ir pačius lietuvius. Nenuostabu, kad paskaita sukėlė audringas diskusijas, ypač keliant klausimą, kas tai yra antisemitizmas.

Europinė tapatybė

Trečiadienį (14 d.) į auditoriją prabilo politologė iš Briuselio Emilija Pundziūtė, bandžiusi spresti, kas tai yra europinis identitetas. Elegantiškoje paskaitoje ji išsklė kultūrinį identitetą ir pilietinį identitetą. Kultūriškai europiečiai ("Veneros žmonės") šiuo metu pasižymi pavyzdine taikos kultūra – jie daugiausia linkę į kompromisą, sutarimo ieškojimą, derybas negu į karinių priemonių naudojimą, kuriuo pasižymi amerikiečiai ("Marso žmonės"). Europiečiai taip pat puoselėja buvusių istorinių priešų susitaikymą, atsivėrimą vienas kito istorijai.

Daug sunkiau ir, anot Pundziūtės, svarbiau sukurti pilietinį identitetą. Kaip pasijusti Europos piliečiu? Ar išvis įmanoma "Europos pilietinę tautą" sukurti be bendros kalbos? O gal Europos konstitucija galės sukurti vieną europiečių politinę bendriją? Paskaitininkė daug kalbėjo apie horizontalią ir vertikalą integraciją ir apie kluvičius kelyje į "Europos pilietybę" (pvz., tiesiog informacijos apie ES trūkumą) taip, kad kai kam kilo abejonė, ar iš viso reikia didesnę integraciją, negu dabar jau turime. Vis dėlto E. Pundziūtės paskaita žavėjo savo kruopštumu.

Lietuvybė ir politika

Vakare (po itin jaudrios iškylos) dalyviai atradė truputį pavargę, nepajėgę labai susidomėti gana išestu ir nešmaikščiu simpoziumu "Pasaulio lietuviybė ir Lietuvos užsienio politikos uždaviniai". Jame dalyvavo Lietuvos URM Konsulinio departamento direktoriaus pavaduotojas

dr. Petras Anusas, Vokietijos LB pirm. Antanas Šiugždinis, teisininkas dr. Mažvydas Michalauskas ir žurnalistas Mykolas Druga. P. Anusas pristatė oficialią URM Lietuvos užsienio politikos sampratą. Jis ir kiti kalbėtojai truputį padrikai pateikė daug vertingų minčių dėl vyriausybinių ir nevyriausybinių lietuviškų institucijų veiklos ir ateities, bet, kadangi tos mintys tikriausiai bus ateities diskusijų pagrindas, jų čia toliau nekommentuosime.

Europos struktūros

Ketvirtadienis (15 d.) prasižėjo dr. Mažvydo Michalauskas iš Paryžiaus paskaita, kurioje keltas klausimas, ar Lietuvos teisė pažangė Lietuvai įsiliejus į ES struktūras. Tas įsiliejimas gali turėti pozityvių pasekmių, bet gali turėti ir negatyvių (teisės pažangėjimo požiūriu).

Paskaitininkas pateikė argumentų, kad Lietuvos teisė pažangė, argumentų, kad ji nepažangė, viską pailiustruodamas konkrečiais pavyzdžiais. Tarp argumentų už teisės pažangą jis suminėjo naujų teisių atsiradimą, o tai savo ruožtu skatinis teisinį švietimą. Naujos teisės atsiranda dėl to, kad vietos teismas gali, remdamasis "aukštesnėmis" Europos teisės normomis, netaikyti vietos įstatymų. Naujos teisės atsiranda ir iš teisminės įstatymų interpretacijos, pvz., kuo remiantis buvo į šalį nustumti vietos įstatymai, neleidžiantys pakeisti lyties. Dr. M. Michalauskas pažymėjo, kad Lietuvos teisėjai ir advokatai dar nelinkę vadovautis Europos teisyno normomis (nes jų kaip reikiant ir nepažįsta), todėl atsiranda bylos Strasburgo teisme. Paskaitininko nuomone, kad to būtų išvengta, Strasburgo normas reikia taikyti nuo pirmosios instancijos – tai būtų pažanga. O tarp argumentų prieš teisės pažangą jis paminėjo pavojų, kad Lietuva gali prarasti savąją teisinę mintį ir kad yra galima teisiųjų normų infliacija. Paskaita sukėlė gana gyvas diskusijas, nes buvo neaišku, koks yra teisės pažangos kriterijus. Bet kaip ten bebūtų, dr. M. Michalauskas buvo pagirtas už dalykiškumą ir konkretiškumą.

Evangelikų pamokslai

Vakaras baigėsi lituanistės dr. Žavintos Sidabraitės-Valkiūnienės iš Kretingos paskaita apie XVIII š. Mažosios Lietuvos evangelikų pamokslų idėjų įdėję slykti. Juose Šv. Raštas buvo tik išieties taškas pasaulietinėms dienos aktualijoms nušviesti. Kunigas turėjo patarti visais reikalais, užtat jis turėjo išmanyti visus mokslus. Kristus kaip išganytojas užleido vietą Kristui Mokytojui; kristologija traukėsi į periferiją, o centre atsidūrė etika. Kunigas turėjo ne skelbti atleidimą, bet mokyti, kaip tapti doresniais. Kai kurie švietimo amžiaus evangelikų pamokslų bruožai buvo būdingi ir katalikams. Tai buvo vienintelė religinės tematikos paskaita šioje Studijų savaitėje; kadangi ji rėmėsi Milkaus ir Donelaičio tekstais, susilaukė pastabų ir iš istorikų bei lituanistų.

evangelikų pamokslų idėjų įdėję slykti. Juose Šv. Raštas buvo tik išieties taškas pasaulietinėms dienos aktualijoms nušviesti. Kunigas turėjo patarti visais reikalais, užtat jis turėjo išmanyti visus mokslus. Kristus kaip išganytojas užleido vietą Kristui Mokytojui; kristologija traukėsi į periferiją, o centre atsidūrė etika. Kunigas turėjo ne skelbti atleidimą, bet mokyti, kaip tapti doresniais. Kai kurie švietimo amžiaus evangelikų pamokslų bruožai buvo būdingi ir katalikams. Tai buvo vienintelė religinės tematikos paskaita šioje Studijų savaitėje; kadangi ji rėmėsi Milkaus ir Donelaičio tekstais, susilaukė pastabų ir iš istorikų bei lituanistų.

Laisvosios Europos radijas

Ketvirtadienį tuo pat metu kitoje salėje vyko užsienio lietuviškų mokytojų seminaras, užtat jo dalyviai vakare trumpai užsuko ir į ELSS, ją pasveikino, paskaitė poezijos.

Penktadienį (16 d.) prieš pietus vyko žurnalisto Mykolo Drugos paskaita apie (dabar jau užsidariusį) Laisvosios Europos radijo lietuvių skyrių bei jo ryšį su vakarietiškąja lietuvių. Paskaitininkas stengėsi išryškinti, kuo LER skyrėsi nuo Amerikos balso, kas buvo visoms tautinėms redakcijoms bendra, kokie buvo esminiai LER principai ir kas buvo būdinga LER lietuviškoms laidoms. Taigi šiuo pranešimu vėl buvo sugrįžta į nesena praeitį, į laikus, kai Laisvosios Europos radijo lietuvių redakcija bei ELSS tam tikra prasme dirbo panašų švietėjišką darbą.

Darbus baigiant

Vakare dalyviai ir trys vadovai (E. Aleksandravičius, D. Kuolys, A. Hermanas) aptarė Savaitės eigą, pasidžiaugė šiemet ypač pavykusiomis ekskursijomis, gerai suplanuotomis paskaitomis bei linksmu ir kultūringu vakariniu bendravimu.

Kalbant apie ateitį, bendra nuomone buvo ta, kad šitas penkiasdešimties Studijų savaitių tarpas jau baigtas, bet, turint tokias puikias sąlygas Hüttenfelde, reikia ieškoti naujų veiklos formų. Buvo išreikšta viltis, kad bendromis Europos sąjungos šalių narių lietuvių bendruomenių, Lietuvos vyriausybės ir Lietuvos išėjusių instituto pastangomis bus surasta naujajai Europos lietuvių bendruomenei.

A+ JUOZUI ŽEMAIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnus RIMĄ, PETRĄ, AUDRIŲ su šeimomis, brolių dr. PETRĄ ŽEMAITIŲ ir visus gimines –

Povilas ir Irena Girmiai

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.a. ADA VALERIJA RAMONAITĖ-ŠUKIENĖ

mirė St. Joseph's Health Centre (Guelph, ON) 2004 m. rugpjūčio 11 d., sulaukusi 91 m. amžiaus. Gimusi Rokiškyje, Lietuvoje, 1913 m. gruodžio 5 d. Anksčiau mirė jos vyras Vladas ir sūnus Alfredas. Liūdi sūnus Ed su žmona Vanda, mylimos vaikaitės – Brittany ir Valerie, giminės ir draugai Kanadoje, JAV-se ir Lietuvoje.

Laimė didelėje nelaimėje

Lina, studentė iš Lietuvos, sunkiai sužeista Amerikoje, atsidūrė mirties akivaizdoje, bet pasveiko ir grįžo Lietuvon

VITALIJA IR JONAS DUNCIAI

Mieli skaitytojai, gal prisimenate prieš metus mes aprašėme ir avariją pakliuvusią ir labai smarkiai sužeistą studentę iš Lietuvos Liną ir prašėme pagalbos.

Filadelfijos ir jos apylinkių lietuviai tai tikrai niekad neužmirš Linos, nes jos nelaimė išbandė mūsų bendruomenės narių meilę artimui, draugiškumą, pasiaukojimą... Mes buvome sužavėti kiekvienu žmogumi, kurie tik sužinoję apie Linos nelaimę, skubėjo jai padėti... Buvo tikras stebuklas stebėti, kaip kiekvienas žmogus, atskubėjęs prie Linos lovos su jiems Dievo duotais sugebėjimais ir patirtimi, galėjo padėti Linai. Ne visi galėjo atvykti į ligoninę – kiti atsiuntė auką, maldavo Dievą pagalbos, siuntė į ligoninę gėles, linkėjimus apgyti... Nors medikai ir lankytojai visokiais būdais stengėsi Liną gelbėti, bet dažnai žmonių pastangos padėti būna nepakankamos – niekas nedrįso pranašauti, kokia ateitis laukia Linos. Bet Dievui nėra neįmanomų dalykų. Lietuviai ir amerikiečiai, kurie tikrai žinojo apie Liną ištikusią nelaimę, meldė Dievą pasigailėti Linos ir jos mamos. Kam nors kilo mintis prašyti šv. Tėvo Pijaus pagalbos, prašant Linai stebuklingo pagijimo. Šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. Petras Burkauskas atvyko į ligoninę pas Liną su šv. Tėvo Pijaus relikvija – pirštine prašyti Dievą Linai stebuklingo pagijimo. Atrodė, kad Lina visa savo esybe dalyvavo maldoje... Ir pradėjo po truputėlį kiekvieną dieną gerėti.

Nors mes ir prašome Dievą stebuklų, bet savo maldavimus užbaigiame "tegel būna Tavo valia". Kokie mes, Filadelfijos ir jos apylinkių lietuviai, buvome palaiminti, kad 2003 metų vasaros pabaigoje galėjome patys dalyvauti ir stebėti įvykusių stebuklų... Dievo valia buvo – Lina sugrįžo į gyvenimą ir į Lietuvą: tęsė ir baigė žurnalistikos studijas ir visiems savo geradariams atsiuntė savo rašinėlių.

Žmogus, kuris Liną patrenkė automobiliu ir paliko ją mirčiai, niekad nebuvo surastas. Dar kartą ačiū visiems, atsiliepusiems į pagalbos šauksmą!

Rašo Lina

Nelaimė gali atnešti laimę. Šį teiginį kartais ir sunku suprasti. Bet toks likimo žingsnis įmanomas. Reikia juo tik patikėti. Aš pati esu studentė, kuri pernai, kaip ir daugelis bendraamžių, vasaros atostogas bandžiau pakeisti į darbą JAV. Tačiau netikėtai važiuojant gatve dviračiu įvyko avarija. Vis gi po su laukiau pagalbos iš daugybės žmonių. Jų paramos niekada neužmiršiu ir liksiu dėkinga visuomet!

2003-jųjų metų vasarą pradėjau Delavero valstijoje. Galbūt nenorėjau labai toli pabėgti nuo Lietuvos, todėl rinkausi Rehoboth Beach miestą, kur žemyn pakrantę skalauja vandenynas, jungiantis Ameriką ir Europą.

Buvo gražu, linksma ir įdomu. Prasidejo pažintis su keliais keliais ir jų šalių bei savo tradicijų lyginimas. Daugiausia skir-

tumų visų pirma suradau ledainę... Nuostabos nėra – vasarą karštį išverti geriausiai ir pade- da ledai. O darbas ledų "tvirtovėje" labiausiai patiko.

Tokia gausybė ledų rūšių, Lietuvoje abejoju, ar būtų įmanoma surasti. Todėl reikėjo susipažinti tiek su darbo tvarka, tiek su pačiais ledais... Pažintis, atrodo, sekėsi, tačiau kažkas nusprendė ją "sustabdyti"...

Vieną birželio naktį vienas vairuotojas gatvėje man "išsklė STOP ženklą" – dviračiu važiuojant iš darbo namo, įvyko avarija. Taigi įvyko nelaimė. Tačiau kiti JAV gyventojai mane įtikino, kad nelaimė gali atnešti ir laimę.

Pirmasis iš jų taip pat buvo studentas Brainas, mane radęs sužeistą ir paliktą gatvėje. Tuomet prasidėjo ir medikų pagalba. Pasak visų, mano situacija buvo labai sunki – "sutrupinta" kairė koja, į smegenis išsiliejęs kraujas. Vis dėlto medikai neleido man "visiems pasakyti SUDI".

Sulaukiau pagalbos iš savo darbdavio Chip'o Hearn, iš kitų bendradarbių. Su manimi dirbusi lietuviė Ramunė tapo "laidu" su namais Lietuvoje. Mano mamai buvo pranešta kraupi žinia. Esu vienintelė dukterė. Suprantu, jai buvo labai sunku. Kasdien prasidėjo skambučiai, kurių ji laukė, bet kartu ir bijojo, kad pakėlus ragelį gali išgirsti žinią apie mirtį. Tačiau taip neįvyko. Galiu tvirtinti, kad tiek man, tiek mamai padėjo mums anksčiau visai nepažįstamais būvę žmonės.

Kadangi esu lietuviė, pagalbos sulaukiau iš JAV gyvenančių lietuvių. Ir ne iš vieno ar dviejų. Mano tautiečių gelbėtojų buvo labai daug. Prasidejo jų lankymasis. Iš visų pacientų ligoninėje aš turėjau daugiausia lankytųjų. Jų sulaukdavau kiekvieną dieną. Gydė ir gydytojai, ir patys lankytojai. Pastarųjų gydydymas buvo ypatingas: prižiūrėjo, rūpinosi, meldėsi – prašė Dievo pagalbos.

Aš pati liepos mėnesio net neprisimenu. Bet ir tuomet, kai mano atmintis pradėjo "dirbti", tikėjau, kad dar kėliau labai daug vargo – tiek elgesys, tiek kalbos buvo sutrikę. Suprantu, visi ir pavargdavo. Tačiau padėjo visą laiką.

"Christian Care" ligoninėje gulėjau iki rugpjūčio vidurio. Grįžau namo – į Lietuvą. Gydy-mą reikėjo tęsti tik sanatorijoje. Taigi gydymas JAV buvo labai geras. Dabar dar reikia lankytis pas gydytojus. Bet tai darau vis rečiau, nes avarijos "pėdsakai" baigia išnykti.

Bendravimas su Lietuvos gydytojais mažėja, tačiau ryšys su JAV lietuvių išliko. Steng-siuosi ir vėliau jo nenutraukti. Vitalija, Jonas, Gema, Janina, Vidas, Vilma, Daria, Gediminas ir daugelis kitų – tai mano gelbėtojų vardai. Ne visus juos pažįstu ir ne visų vardus žinau. Tačiau esu visiems jiems dėkinga ir niekada neužmiršiu tokios jų pagalbos. Šis ryšys ir yra tapęs laime, kurią atnešė nelaimė.

Su didele pagarba ir nuoširdžiu dėkingumu –

Lina

Muz. VIKTORUI RALIUI, Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero parapijos choro vadovui/dirigentui, jo brangiai MAMAI

a.a. ALBINAI RALIENEI

mirus, reiškia gilią užuojautą ir drauge liūdi –

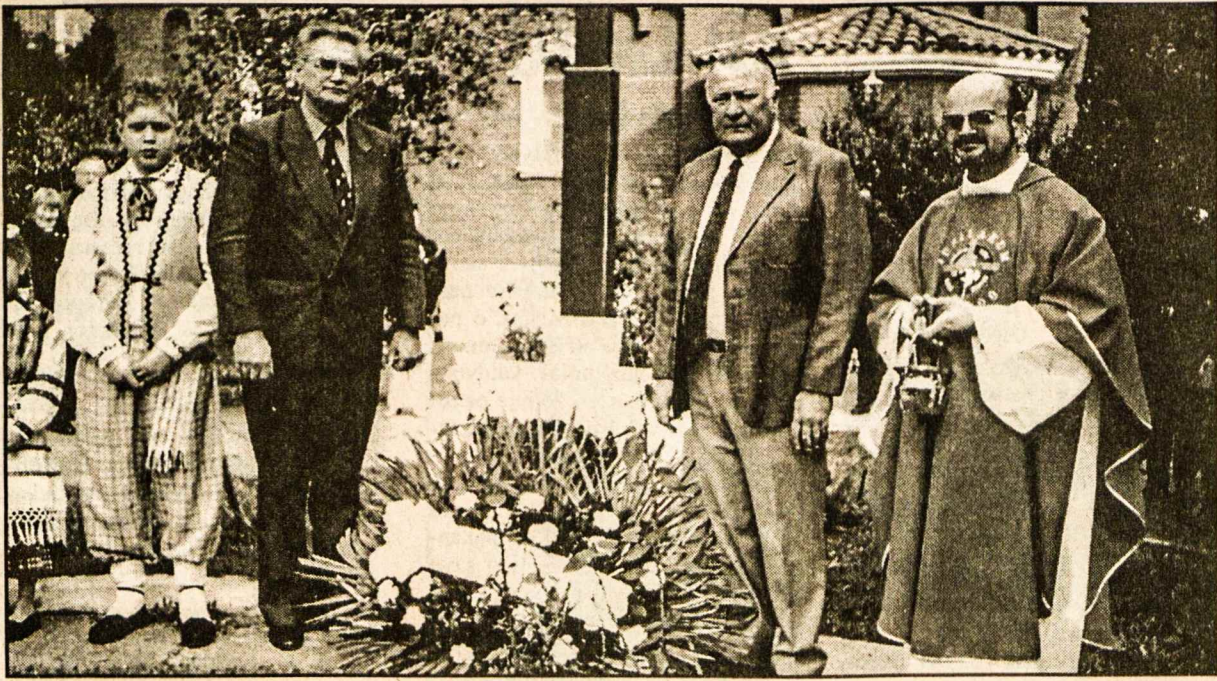
Parapijos choro dalyviai

A+ JONUI (JOHANNES) TIMMERMAN

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai TEKLEI TIMMERMAN ir jos šeimai –

Evaristas Fedaras ir vaikai – Bunny ir Juozas Grabiai

Lietuvių parapijos sode Argentinoje liepos 4 d. po šv. Mišių padedant vainiką prie lietuviško kryžiaus. Iš k. pirm. inž. J. Brazaitis, vicepirm. A. Stalioraitis ir kun. Christian

Pavyko atsteigti valstybę, nesiseka ją stiprinti

Pilietinės visuomenės Lietuvoje dar nėra, ją reikia ugdyti

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Demokratijos mechanizmo esmė paprasta: "Tebūnie taip, kaip nori dauguma". Dauguma, suprantama, nori, kad būtų gerai. Tačiau, kad būtų gerai, dauguma turi būti gera; jos valia turi būti gera, elgesys grindžiamas pareiga ir atsakomybe, asmeniniai interesai neturi nustelbti valstybės siekių, buitės reikalavimai – būtis dalykų. Jei tokios daugumos nėra, iš demokratijos mechanizmo galima laukti tik demokratijos grimasų, netvarkos valstybėje, pavojų valstybingumui prarasti. Gera dauguma gali rasti iš pilietinės, besirūpinančios savo tautos ir jos valstybės reikalais, visuomenės, politizuotos, gebančios valdyti demokratijos mechanizmą. Politika, trumpai tariant, yra valstybės reikalų tvarkymas, todėl politikos reikalai turi rūpėti ne vien politikams profesionalams, partijoms, seimo nariams, bet ir visiems visuomenei, kuri ir sudaro valstybę.

Sovietų Sąjungoje pilietinės visuomenės nebuvo; buvo, "sovietiskį narod" (tarybinė liaudis). Komunistų partijai ir jos parankinei KGB paklusni vergų minia. Todėl kalbėti apie gerąją visuomenės dalį ar jos daugumą (ji buvo sunaikinta), nėra prasmės. Visuomenė nuo valstybės reikalų tvarkymo (politikos) buvo nušalinta, už kišimasi į politiką buvo persekiojama, baudžiama. Kai Sovietų Sąjunga žlugo (Lietuvos indėlis į jos imperijos griūtį – neabejotinas), visuomenė neišėjo į gatves, griūčiai nesipriešino nei ginklu, nei taikiai. Vadinamųjų sovietinių respublikų vadovams su Borisu Jelcinu priešakyje susirinkus Baltarusijos Beloviožo girioje ir paskelbus, kad SSRS nebėra, "liaudis", paklusni vergų minia, su tuo iškart sutiko. Nenagrėsinime kaip dabar reikalai klostosi SSRS teisių ir pareigų perėmėjo Rusijos federacijoje, nes ten valdžią iš tikrųjų perėmė buvę sovietiniai KGB dariniai su buvusiu etatiniu KGB darbuotoju V. Putinu priešakyje. Mums verta itin uoliai susirūpinti mūsų atkurtos nepriklausomos valstybės pilietinės visuomenės ugdymu, jos telkimo valstybės reikalams tvarkyti.

Pirmoji Lietuvos respublika per du dešimtmečius sugebėjo išugdyti pilietį, tačiau suformuoti pilietinę visuomenę nepajėgė. Iš tikrųjų pilietinė visuomenė...

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

1996 m. žuvęs vyr. ltn. Normundas Valteris.

Krašto apsaugos ministerio Lino Linkevičiaus sveikinimas pasiūstas visiems dalyvavusiems bei šiuo metu dalyvaujantiems kariaus. Visi pirmojoje tarptautinėje misijoje dalyvavę 32 LITLA-1 būrio kariai buvo apdovanoti Jungtinių Tautų medaliu.

Per 10 metų Lietuvos taikdariai dalyvavo JT, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO), Europos sąjungos bei ŠAS (NATO) misijose Kroatijoje, Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, buvusioje Jugoslavijos respublikoje Makedonijoje, Kosovo provincijoje (Serbija ir Juodkalnija), Gruzijoje, Afganistane ir Irake.

menė susitelkė, kai Lietuva neteko valstybingumo, kai reikėjo priešintis okupacijai; pilietinė visuomenė būrėsi miškuose partizaninė kovai. Nesėję pasitraukti iš miškus ar užsienius, tikri piliečiai patriotai (mokytojai, iškilūs verslininkai bei ūkininkai, karininkai, dvasininkai) buvo brūkiami į gyvulinius vagonus, gabenami į Sibirą, kalinami, žudomi. Geriausioji tautos dalis – tautos žiedas – žuvo Sibire, Lietuvos miškuose ar kalėjimuose. Reikia dėkoti Dievui, kad dabarčiai liko išgyvenusių Lietuvoje ir pasitraukusių į užsienį, tačiau grįžtančių patriotų tautiečių; jiems atiteko sunki, kilni, šventa paklūdytos tautos prikėlimo priedermė.

Nors gerąją dalį visuomenės Lietuva galutinai prarado, galiu atsteigti valstybę 1990 metais užteko. Tik stiprinti valstybę nesiseka, nes pilietinės visuomenės dar neturime. Džiaugtis reikia, kad išliko ir grįžo į Lietuvą daug iškilų asmenybių, kurios asmeniniu pavyzdžiu, aktyvia veikla ugdo ir telkia visuomenę, moko demokratiškai tvarkytis. Dera čia paminėti generolą Joną Kronkaitį su žmona Rūta, prezidentą Valdą Adamkų ir Almą Adamkienę, Adolfą Damušį (a. a.) ir Jadvygą Damušienę, Vilių Bražėną ir Edą Bražėnienę (a. a.), Vytautą Dambravą ir Undą Dambraviene... visų neišvardinsi. Jų tėvynės meilės pavyzdys, veiklos pėdsakas iki sugrįžtant ir dabar Lietuvoje – geriausias pilietinio, tautinio-patriotinio ugdymo pamoka, neįkainojamas indėlis į Lietuvos valstybingumą ir demokratijos stiprinimą.

Liepos pradžioje Valdo Adamkaus ir Atviros Lietuvos fondai įsteigė Pilietinės visuomenės institutą, kuris turėtų išjudinti mūsų apsnūdusią visuomenę. Visuomenė iš tikrųjų nėra apsnūdusi (savanaudiškiems tikslams veikla dažnai pažaboti sunku), o sunkiai pasilgojusi. Ir negalima dėl to visuomenės kaltinti, kaip nekaltiname ligonio. Reikia gydyti. Dešimtmečius trukęs komunistinis "auklėjimas" sužlugdė dorovę, visuomenę išstūmė iš amžinių vertybių lauko, visuomenė susirgo sovietine raudonlige.

Vakarykščiai "auklėtojai" niekur nedingo, jie gyvena ir veikia tarp mūsų, daugelis veikia valstybės nenauda. Negalima kaltinti ir jų, nes jie pasilgoję sunkiausiai, jie per komunistinę valktį vis dar nepraregi. Ir tie, anot Vaižganto, "padlieciai" yra mūsų broliai, jiems reikalingas ypatingas gydymas, tai medicina ligoniams gydyti turi specialistus, kovoti su ligomis visą armiją Hipokrato kareivių, tai visuomenės "gydymas" iki šiol buvo paliktas savitarnai (liaudies medicinai).

Todėl Lietuvoje tokia partijų gausa, tarpsta politinių šundaktarių, užkalbėtojų, burtininkų, "gelbėtojų" dariniai, kurie, mulkindami žmones, eina į valdžias, nedirba pastarųjų labui, o tunka iš politinio verslo. Jei trūksta savų šundaktarių, į talką veržiasi veikėjai iš netolimo užsienio. Antai iš Archangelsko atvykę rusai Viktoras Uspaskichas mūsų partijų ketvirtįjį dešimtuką papildė dar viena, jo sukurta, dešimtųjų partija. Partijos vadeiva, neaiškiais būdais tapęs milijonieriumi, cerkves statydina Rusijoje, permatinius butus perka Maskvoje ir Palangoje, o pastaruoju metu pasižovė nupirkti Lietuvos seimą, nes jo partija populiariausia. Šios partijos visuomenė nepažįsta, tačiau pažįsta vadeivą: jis lietuvis nemokamai pavaišina ledaus ir mokamai raugintais agurkais, scenoje pašoka rusišką kankorėlį, padainuoja ir esamas valdžias purvais drabsto. Šito "liaudžiai" pakanka, rinkimams atėjus, gal ir parduos Viktorui seimą...

Sveikintinas prezidento Valdo Adamkaus siekis stiprinti pilietinę visuomenę. Į paskatą turėtų atsiliepti ne tik seimas, vyriausybė, tradicinės partijos, visuomeninės organizacijos, bet ir šeima, mokykla, Bažnyčia, visa visuomenė; nuo pilietinės sveikatos priklausys valstybės ateitis, kiekvieno piliečio gerovė.

SLA mišrus choras "Daina". Dešinėje: vadovas – prof. H. Urbonas

SLA mažųjų ansamblis "Dobiluikai" Buenos Aires. Vadovė – M. Gudauskienė

Išpūdinga lietuvių šventė Argentinoje

Susivienijimas lietuvių Argentinoje (1914-2004) iškilmingai atšventė savo veiklos 90 metų sukaktį

IRENA STANKEVIČIENĖ

Buenos Aires

Sukakties programa prasidėjo sekmadienį, liepos 4, šv. Mišiomis lietuvių parapijoje. Susirinko daug maldininkų. Per Mišias giedojo "Dainos" choristai. Dalyvavo jaunimas su vėliavomis, tautiniais drabužiais pasipuošę. Po Mišių visi susirinko parapijos sode prie lietuviško kryžiaus, kur kun. Cristian sukalbėjo maldą už mirusius narius. SLA pirm. inž. J. Brazaitis juos prisiminė savo prakalboje ir prašė pagerbti juos minute tylos. Pirmininkas ir vicepirm. A. Stalioraitis padėjo vainiką prie kryžiaus. Keli valdybos nariai išvyko į kapines, kur ilsisi nariai, padėjo gėlių.

Nuotraukų paroda

Pirmadienį, liepos 12, buvo ta diena, kai 1914 m. įsisteigė susivienijimas lietuvių Argentinoje. Ta proga draugijos pirmo aukšto mažojoje salėje buvo surengta fotografijų paroda, meniška išdėstyta S. Butkaus. Pirmininkas nukirpo juostą, ir visi suėjome į salę, kur tarė žodį pirmininkas, suminėdamas svarbiausius dr-jos įvykius per tuos metus, kai nariai dirbo nežūrdami sunkumų. Toliau tarė žodį Lietuvos garbės konsulas Argentinoje dr. J.M. Daujotas. Jis išreiškė didelį dėkingumą už darbą Lietuvos naudai ir dovanojo Lietuvos žemėlapi. Paroda veiks per visus 2004 metus.

Prie vaišių stalo maloniam prisiminėme pereinčius laikus.

Pagrindinis renginys

Liepos 17, vakare, jau iš anksto pradėjo rinktis svečiai. Salė skoningai papuošta, ypač Argentinos ir Lietuvos naujais herbais, sukurtais ir dovanotais A. Kučinskaitės-Vogel.

Per 300 svečių užpildė salę. Draugavome su žmonėmis, atvykusiais iš tolimų vietovių, net iš Kordobos provincijos (700 km nuo Buenos Aires).

Tos dienos programai vadovavo jaunuoliai: K. Banilytė ir S. Butkus. Su maršu ir vėliavomis įžengė maziųjų "Dobiluikai" – jaunieji "Dobilų" ansamblio ir "Gintaro" veteranų šokėjų grupė (50) su vėliavomis.

Sugiedojome Argentinos ir Lietuvos himnus. Buvo prašyta minute tylos pagerbti mirusius narius.

Buvo perskaitytas Lietuvos prezidento V. Adamkaus sveikinimas: "Dėkojame už jūsų veiklą, linkiu, kad Susivienijimas lietuvių Argentinoje liktų ištikimas savo įkūrėjų idėjoms, kad bendradarbiaudamas su Lietuvos institucijomis ir organizacijomis platintų Argentinijoje Lietuvos kultūrą".

Gautas taip pat Lietuvos min. pirmininko A. Brazausko sveikinimas: "Linkiu susivienijimo lietuvių Argentinoje nariams šventiškos nuotaikos, susitelkimo, vienybės saugant ir puoselėjant lietuviškos medį Argentinos žemėje".

Scenoje pasirodė choras "Daina" su vadovu prof. H. Urbonu. L. Stankevičius trumpai priminė jau 7 metų choro veiklą, dėkojo valdyboms už nuolatinę paramą chorui. Choras atliko šias dainas: *Už Raseinių ant Dubysos, Lacrimosa* – Mocarto, *Pasėjau dobilą, Po gojeliu po žaliuoju*, G. Verdi operos *Nabucco* ir IX Beethoveno simfonijos himną. Choras susilaukė nuosirdžių plojimų.

Pranešėjai pakvietė į sceną "Dobiluikus", kurie vikriai pašoko *Kubilą ir Lenciūgėlį* (vadovė M. Gudauskienė). "Gintaro" veteranai šokėjai su dideliu entuziazmu puikiai atliko savo dalį – pašoko: Gyvatara ir Suktinį (vadovas M. Stankevičius).

Toliau buvo pakviesti į sceną "Dobilų" šokėjai, gražios mergaitės, smagūs berniukai su gražiom šypsenom, pasipuošę tautiniais drabužiais, puikomis karūnelėmis. Pašoko: *Rolenderis, Mikitiene* (mergačių šokis), *Blezingėlė, Jonkelis, Suktinis ir Dobilų polką* ("Dobilų" ansamblio šokis). Tikrai buvo verti gausių plojimų. Vadovas E. Cikota įdėjo daug pastangų, bet ir susilaukė puikios pasisekimo. Visiems vienetų vadovams buvo įteiktas metinės šventės prisiminimas, o paneleis ir ponioms – po gėlę.

SLA sukakties proga gavo labai daug sveikinimų (30). Vieni sveikino asmeniškai, kiti – raštu.

Baigiant SLA pirm. inž. J. Brazaitis tarė nuosirdų padėkos žodį atsilankiusiems, atlikėjams meninės dalies, programos vedėjams, visų draugijų atstovams, kurie tarė sveikinimo žodžius, raštu sveikinusius iš viso pasaulio. Priminė du asmenis – ilgametės nares, kurios negalėjo atvykti dėl nesveikatos, tai Adelė Stalioraitytė-Andriusienė (SLA steigėjos Prano Stalioraičio dukrė) ir Albinas Arlauskas, kuris daug metų ėjo SLA sekretoriaus pareigas.

Buvo išspausdinta knygelė su nuotraukomis ir 90 metų SLA istorija. Šį darbą atliko SLA vicepirm. A. Stalioraitis, vaikaitis Antano Stalioraičio, valdybos nario 1914 m.

Šventė baigėsi, kai atnešė didelį tortą, aplink kurį sustojo valdybos nariai, draugijos atstovai, svečiai, garbės nariai. Tada suskambėjo *Ilgiausių metų*. Toliau sekė linksmi šokiai.

PADĖKA

MŪSŲ MYLIMAM VYRUI, TĖVUI, UOŠVIUI IR SENELIUI
A+
ALGIUI EMPAKERIUI

iškeliavus į amžinybę 2004 m. rugpjūčio 4 d., reiškiamame savo gilią padėką visiems, kurie mums padėjo sunkioje mūsų gyvenimo valandoje: dėkojam savo mieliems draugams Romui Bubeliui ir Onutei bei Zeniui Spudams, kurie su manim budėjo paskutinę Algio naktį šioje žemėje ir man padėjo žengti pirmus sunkius žingsnius ruošiantis laidotuvėms; dėkojam Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už jo patarimą laidotuvių reikalais, už maldas laidotuvių koplyčioje, visiems kunigams, aukojusiems gedulines Mišias ir Anapilio parapijos klebonui prel. J. Staškevičiui už maldas kapinėse.

Ačiū karsto nešėjams, Algio "augintiniams" jūrų budžiams – Eimuičiai Birgiolui, Romui Bubeliui, Julijui Gorui, Viktorui Kulikauskui, Antanui Pacevičiui ir Antanui Šileikai, skautininkams, stovėjusiems garbės sargybą prie karsto, mūsų draugei Aldonai Byszkievicių – už atsisveikinimo žodžius. Dėkojam B. Stanulienai už jos rūpestį ruošiant laidotuvių pietus, ponioms už pyragus; ačiū už dosnias aukas, skirtas Algio atminimui Skautybės fondui, "Romuvai" bei "Labdarai" ir aukų rinkėjams Liudui ir Vytautui Sendžikams, Monikai Povilaitienei ir Gražinai Butkienei. Reiškiam gilią padėką ilgamečiam Algio draugui, jo "buddy" Algijui Zakarevičiui, kuris per visą ilgą Algio ligos laikotarpį jį nuolat lankė ir vusomet surado laiko mums padėti.

Ačiū visiems, palydėjusiems Algį į amžinojo poilsio vietą. Jūsų visų dalyvavimas ir užuojautos mums palengvino atsisveikinimą su Algium.

Žmona Janina, sūnus Donatas, mirtį Viktorija ir vaikaičiai – Matas ir Arija

Žeskasgano Kengyrų lagerio sukilime žuvusiems lietuviams 50-čio proga pastatytas paminklas-kryžius
Nuotr. A. Seikalis

Prie paminklo žuvusiems lietuviams Kengyro lageryje. Prie mikrofonų – A. Seikalis ir M. Dilienė

Tai įvyko Kengyro lageryje

ALDONA GRICIENĖ

Kalėjimas, tardymai, Kazachstano stepės su styrančiomis šiurkščiomis žolėmis ir ten siaučiančiais sniego bei dulkių buranais – tai ir buvo Kengyro lagerio kalinių ašarota buitis. Kaliniai dirbo rūdos kasyklose, akmenis skaldykloje, plytinėje ir kitur. Ar bereikia sakyti, kad darbo ir gyvenimo sąlygos buvo labai sunkios. Iš leigvyvių kalinių buvo tyčiojami. 1954 m. gegužės 16-ąją lageryje prasidėjo sukilimas. Jis išsilaikė 40 dienų. Po to atvažiavo tankai. Geležiniai žvėrys traiskė sukilėlius. Aplinkui kraujas, dejavimas, žuvusieji... Nelygioje kovoje kritusius kaip malkas krovė į sunkvežimius, vežė už kalėjimo zonos ir metė į griovius.

1990 m. vasarą iš Lietuvos į politinių kalinių kančių vietas buvo nvykus ekspedicija. Jos dalyviai šalia buvusio Kengyro lagerio, sukilimo aukų laidojimo vietoje, pastatė 10 metrų aukščio plieninį kryžių. 2004 metų gegužės mėn. pastatyti nauji paminklai.

Šių metų birželio mėnesį Kaune įvyko Kengyro lagerio politinių kalinių sukilimo 50-ųjų

metinių minėjimas. Jo organizatorė – Marcelė Dilienė. Renginys pradėtas šv. Mišiomis Šančių šventovėje. Jas aukėjo kunigas poetas Vitas Kaknevičius. Po pamaldų buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Minėjime įžanginį žodį tarė M. Dilienė. Tai ypatingos lemties moteris. 1947 m. su šeima buvo ištremta į Sibirą. Iš tremties vietos su drauge pabėgo ir, patyrusi didžiulių vargų, grįžo į Lietuvą. 1949 m. buvo suimta ir nugalbenta į Kengyro lagerį. Šiandien ši nepalūžianti moteris dalyvauja politinių kalinių veikloje.

Bet grįžkime į salę. Sukilime žuvusių vaikaičiai, tyliai skambant giesmei *Marija, Marija*, su gėlimis ir žvakėmis išėjo: vieni prie Laisvės paminklo, Nežinomojo kario ir politinio kalinio kario Juozo Poderio kapų, kiti pasuko į Petrašiūnus ir padėjo gėles Tremties panteone, prie Kengyro stotelės, ir prie pirmųjų susitikimų organizatoriaus Adolfo Dilio kapo.

Salėje buvo išrikiuoti šeši Broniaus Valaičio tapyti paveikslai rezistencine tematika, vienas jų – *Kengyro sukilimo maldinimas*. Svarbiausia minėjimo dalis – tai Antano Seikalo pasakojimas apie lankymąsi kalinimo vietoje. Jis lankėsi ne vienas. Kartu važiavo tuometinis Pasaulio lietuvių bendruomenės vicepirmininkas A. Žemkalnis, kun. Jonas Stankevičius ir kt. Yra vyriausybinių programų: registruoti žuvusiųjų kapus ir pagerbti jų atminimą paminklais. A. Seikalis dalyvavo keturiose ekspedicijose Kazachstane. Ekspedicijų dalyviams siuntė Kultūros ministerija, taip pat ji davė lėšų. Apie tai, kaip žuvusieji buvo pagerbti, tegul kalba A. Seikalo nuotraukos.

Skandžią praeitį priminė Broniaus Valaičio skaitomos poemos *Kengyro sukilėliai* ištraukos. Skambėjo patriotinės dainos ir eilės. Raseiniškė Adelė Babonaitė atsuntė laišką: "Norėčiau visus apkabinti ir kalbėti, kalbėti. Nors prikaustyta prie lovos, širdyje esu su jumis".

Už langų jau brėško, kai minėjimo dalyviai pradėjo skirstytis.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PLB SUVAŽIAVIMAS

Rugpjūčio 16 d. Birštone įvyko Pasaulio lietuvių bendruomenių kraštų pirmininkų ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungų atstovų suvažiavimas. Dalyvavo atstovai iš 35 valstybių, taip pat ir iš Sibiro vietovės (jų apie 20) gyvenančių. Suvažiavime aptarta valstybės parama išeivijos lietuvių bendruomenėms, valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir išeivijos lietuvių bendruomenių ryšių stiprinimo, lituanistinio švietimo, kultūrinių projektų ir kiti klausimai. Lėšų suvažiavimui rengti skyrė Lietuvos vyriausybė, praneša ELTA-LGTIC. Šiuo metu Nepriklausomų valstybių draugijos kraštoje, Lenkijoje, Estijoje, Latvijoje veikia 4 lietuviški vaikų darželiai, 17 bendrojo lavinimo ir 34 sekmadieninio mokyklos, 25 lietuvių kalbos ir etnokultūros kursai ("fakultatyvai"). Šiose lietuvių ugdymo įstaigose dirba per 90 mokytojų iš Lietuvos. Nuo 1990 m. Vilniuje veikia išeivijos lietuvių vaikams skirta vidurinė mokykla "Lietuvių namai", kurią jau baigė 12 abiturientų laidų.

DUONOS PAGERBIMO ŠVENTĖ

Trakų pilies menėse rugpjūčio 14-15 d.d. bendrovė "Kauno grūdai" surengė šviežios naūjojo derliaus duonos pagerbimo šventę. Sukviesti Lietuvos grūdų supirkėjai, duonkėpiai ir pardavėjai, taip pat verslininkai iš Latvijos ir Karaliaučiaus. Pasidžiaugta, kad šių metų grūdų derlius turėtų būti maždaug dešimtadaliu didesnis negu pernai – apie 2,8 mln. tonų. Pirmieji grūdai – 6,000 tonų žieminių miežių, kviečių, rugių ir kvietrugių jau parduoti bendrovei "Kauno grūdai". Su ūkininkais iš karto atsiskaityta. Daugiausia Lietuvoje parduodama bendrovės "Vilniaus duona plius" duonos kepinių. Ši įmonė užima 24.5% rinkos ir gerokai lenkia kitus duonos gamintojus. Antroje vietoje – "Klaipėdos duona", užimanti 8.3% rinkos.

ATREMONTUOTOS MOKYKLOS

Kaip skelbia ELTA-LGTIC, mokslo metų pradžioje duris atvers 10 remontuotų mokyklų. Pagal 2002-2005 m. vykdomą mokyklų tobulinimo programą, kiekvienos remontui vidutiniškai skirta 2 mln. litų. Iš viso šiemet bus atnaujinta ir bent minimaliai pritaikyta neigiamais 18 pradininių ir pagrindinių mokyklų. Taip pat Alytaus, Druskininkų, Molėtų, Prienų ir kitų rajonų savivaldybės bus 25 nauji autobusai, savivaldybės perduota 40 naujų automobilių. Programos koordinavimo tarnybos direktorės Rasos Šnipienės teigimu, toliau nuo mokyklų gyvenantiems vaikams pavėžėti dar reikėtų 388 geltonųjų autobusų. Programoje iki 2005 m. numatyta sukurti švietimo kokybės valdymo sistemą bei pagerinti mokyklų tinklą.

NETEISĖTI GYVENTOJAI

LGTIC-VE žiniomis, per pastarąjį dešimtmetį rezervinėse jūrų uosto teritorijose neteisėtai apsigyvenę klaipėdiečiai – iš viso 200 šei-

mu – turės būti iškeldinti. Tam valstybė turės išleisti daugiau kaip milijoną litų. Teisėsaugos institucijoms turbūt nepavyks nubauti kaltininkų, nes vyriausybės nutarimus pažeidę sprendimai ne tik nuomoti, bet ir privatizuoti minėtoje teritorijoje esančius pastatus buvo priimami "kolegialiai". Tad kaltė dėl tokios padėties tenka beveik visiems Klaipėdos merams bei apskrities viršininkams. Šiandien vyriausybė turėtų patvirtinti naują ūkinės veiklos Klaipėdos uosto rezervinėse teritorijose tvarką. Susisiekimo ministerijos atstovų teigimu, taip turėtų būti pažabota galimybė Klaipėdos valdžios atstovams toliau pažeidinėti įstatymus.

BENDRADARBIAS SU UKRAINA

Lietuvos vyriausybė rugpjūčio 19 d. patvirtino Lietuvos ir Ukrainos sutartį dėl bendradarbiavimo turizmo srityje. Sutartį įgyvendins Jungtinis turizmo komitetas, kuris kartą per metus rinksis Lietuvoje arba Ukrainoje. Tikimasi, kad pagerės pasiekiamas informacijos apie turistų srautus, bus sėkmingiau populiarinama Lietuva, gerės pasiekiamas grupėmis Lietuvos ir Ukrainos kurortuose. Šiuo metu veikia Lietuvos, Latvijos ir Estijos jungtinis turizmo komitetas. 2003 m. Lietuva iš atvykstančio turizmo gavo 1.7 bln. litų. Tikimasi, kad šiemet šios pajamos išaugs iki 2 bln. litų.

PLINTA ŽIV

Spaudoje spėjama, kad Klaipėdoje žmogaus imunodeficitą virusas – ŽIV šiemet sieks rekordinių skaičių užkrėstųjų gyventojų. Šiuo metu Klaipėdoje gyvena ketvirtadalis visų ŽIV sergančių žmonių. Lietuvos AIDS centro direktoriaus Sauliaus Čaplinsko teigimu, jų gali būti 3-4 kartus daugiau. Šiais metais Lietuvoje jau išaiškintas 71 ŽIV užkrėstas žmogus.

LIETUVA TELEVIZIJOJE

Rugpjūčio 20-21 d.d. "CNBS Europe" transliavo Lietuvai palankų pranešimą, kurį padėjo rengti Lietuvos ekonominės plėtros agentūra (LEPA). "World Business" programa, transliuojama 90 valstybių per 20 kanalų visame pasaulyje ir verčiama į 16 kalbų. Skrydžių metu 25 firmos, iš jų "Air France", "British Airways" ir "Emirates" rodo šią programą. Žurnaliste Alexandra Capelle buvo Lietuvoje liepos 12-16 d.d., aplankė LEPA, Druskininkus, Grūto parką, kalbėjosi su ūkio ministru Petru Česna, "PricewaterhouseCoopers" vadovu Lietuvoje Chris Butler. Beveik puspenktos minutės pranešime apie Lietuvą pabrėžiama, kad atsigavusią po Rusijos krizės Lietuvą galima vadinti ekonominiu stebuklu. Atkreipiamas dėmesys į per metus dvigubai išaugusias informacinių technologijų (IT) sektoriaus eksporto apimtis ir per 18 mėnesių net 200% išaugusį elektroninės bankininkystės vartotojų skaičių. RSJ

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas
(905) 383-1650

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Angelė Šalvaitė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums padės.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmls.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

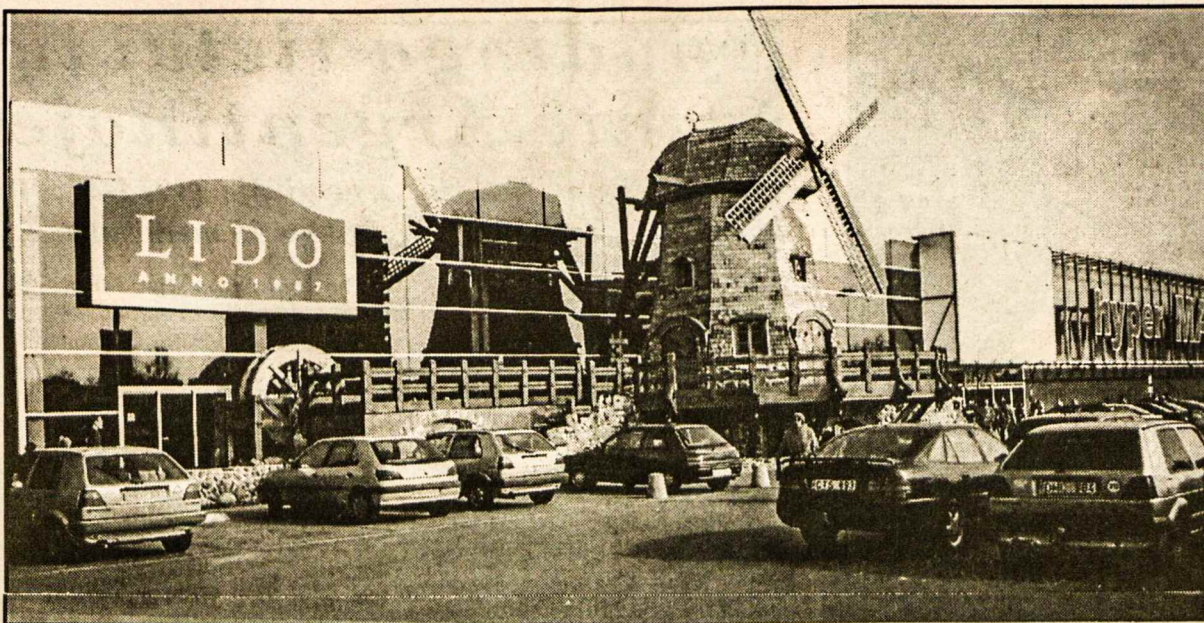
CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ JAUGĖ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Prekybos ir pramogų vieta Kaune – Savanorių prospekte. Matosi malūnas (sparnai sukasi). Tai "Lido" vietų restoranas, toliau "Hyper Maxima" parduotuvė

Nuotr. V. Pačkauskas

GYDYTOJO UŽRAŠAI

Retos ligos atvejais

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Teko gydyti pacientą – inžinierių elektroniką, konstruktorių biuro viršininką. Jam sutriko miego ir budrumo ritmas. Pats pacientas savo nusiskundimo su niekuo nesiejo, tačiau pasikalbėjus tapo aišku, kad be išeiginių dienų ir atostogų jis dirbo 12 valandų per dieną, daug rūkė (20-30 cigarečių per dieną) ir niekuo (net šeima), išskyrus savo darbą, nesidomė. Jis tiesiog nesupravedavo, kam eiti pasivaikščioti, klausytis muzikos, lankytis operoje ar dramos spektakliuose. O darbas buvo sunkus, ir ypatingai atsakingas, nes darbovietė – mokslo tyrimo institutas iš tikrųjų buvo karo pramonės padalinys. Taigi pacientą amžinai slėgė dar ir didžiulio slaptumo našta.

Iš pradžių mano pacientas tik sunkiai užmigdavo ir labai anksti keldavosi. Suprantama, kad jau vien dėl to diena jausdavosi pavargęs ir mieguistas. Po metų kitų prisidėjo ir termoreguliacijos sutrikimas, būtent 5-10 minučių trukdavęs šalčio purtymas su "žąsies" odos požymiu ir neaiški baimė. Kūno temperatūra tokiais atvejais nepakildavo, tačiau jos sutrikimas buvo akivaizdus – tiek iš ryto, tiek po pietų, vakarop kūno temperatūra būdavo vienoda. (Normaliu atveju vakare kūno temperatūra 2-3% Celsijaus laipsnio yra didesnė negu iš ryto). Toks temperatūros išsilyginimas (izotermija) liudija bioritmų sutrikimą, į kurį ranka numoti negalima (plačiau apie tai žr. "TŽ", 1991, nr. 51-52)

Jokių kitų simptomų ir požymių, kurie galėtų liudyti neurozės arba psichosomatinės susirgimų, nebuvo. Įprastų klinikinių-laboratorinių ir imunologinių analizų duomenys buvo fiziologinės normos ribose. Kompiuterinė tomografija arba magnetinio branduolinio rezonanso tomografija Lietuvoje tuo metu dar netaikyti. Šiam pacientui nustatiau hipotalamito diagnozę (tarpinių galvos smegenų liga).

Savo pacientui patariau visų pirma mesti rūkį, ženkliai sumažinti darbo krūvį, imtis lengvos kūno mankštos, reguliariai maitintis, eiti pasivaikščioti ir kasmet pabuvoti vieną kitą mėnesį Palangoje arba kurio nors kito kurorto sanatorijoje. Tiesioginių saulės spindulių reikėtų vengti, o ypač ginčų, nervinės

įtampos.

Bet pacientas visus šiuos mano patarimus palaikė juoku ir paprasė, kad jam išrašytiau nervus raminančių vaistų, kurie mėtų gydymui priemonių komplekse, suprantama, taip pat turėtų būti vartojami.

Tokia paciento elgsena mažesnę nenustebino, nes žinojau, kad keisti savo gyvenimo būdą sunku. Pacientai dar ir šiandien labai tiki įvairiais lašeliais, mikstūromis, tabletėmis, o ypač įvairiaisiais vadinamaisiais maisto papildais, t.y. polivitaminų, įvairių amino rūgščių, mikroelementų, elektrolitų (pvz. kalcio, kalcio druskų) ir homeopatiniais preparatais. Pamatė, kad tai nepadeda, dėl savo neišnamumo kaltina gydytojus, ieško ekstrastensų, žiniuonių pagalbos.

Žinoma, niekas vitaminių ir mikroelementų naudos paneigti negali. Tačiau juos naudoti reikia tik tada, kai to reikia. Pvz. šiuo metu Lietuvoje neretai organizmo funkcijos yra stipriai kompleksiniu vitaminų B₁, B₂ ir B₁₂ preparatu "Milgama". Esant astenijai (bendram silpnumui, raumenų sugleibimui, suirzimumui) efektas iš tikrųjų geras. (Plačiau žr. TŽ, 2002, nr. 16).

Bet grįžkime prie minėto hipotalamito sergančio paciento. Taigi, jis nusijaukė, o aš nuliūdau ir labai rimtai pasakiau, kad vien tik raminančios tabletės giedros nepadarys. Jeigu jis ir toliau tęs tokį netikusį savo gyvenimo būdą, iš tikrųjų rimtai pagadins sveikatą.

Po kelių metų, eidami Kauno Laisvės alėja, susitikome. Pacientą atpažinau gana sunkiai. Jo veidas buvo depreseiškas, skruostikauliai išsišovę, eisena vangė, o akys stipriai išblėsusios. Pasirodo, kad rimčiau sutrikus sveikatai, ji pervedė į mažesnes pareigas, o tai sukėlė jam dar didesnę nervinę įtampą. Pasivaikščioti neidavo, maitino nereguliariai, rūkė, taigi, savo žalingo gyvenimo būdo nepakeitė.

Išsiskyrus vėl stipriai nuliūdau. Nejaugi esu toks netikęs gydytojas ir silpnas žmogus, kad nesugebėjau jo nei tada, nei dabar paveikti teigiama linkme? Gal ir taip, tačiau savo pasiteisinimui turėčiau pasakyti, kad vieno kito susitikimo nepakanka, jog galima būtų padaryti tinkamą psichoterapinį poveikį.

Dievo Apvaizdos parapijos, Southfield, Michigan, pavasarinio išpardavimo "Rummage Sale" talkininkai

Nuotr. R. Ražauskienė

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Liepos 18 d. Bruklino, NY, Apreiškimo parapijos patalpose įvyko atsisveikinimas su kun. Jonu (Juan) Dielininkaičiu, išvykstančiu į Braziliją darbuotis lietuvių sielovadoje. Pastarasis šventovėje pasukutinį kartą atnašavo Mišias, o parapijos salėje vyko atsisveikinimas. Niujorko LB apylinkės valdybos pirm. R. Žukaitė savo žodyje paminėjo lietuvių bendruomenę Brazilijoje ir prisiminė ten tragiškai žuvusį kapelioną kun. P. Rukšį. Kun. J. Dielininkaitis padėkojo Niujorko lietuviams už svetingumą ir pakantumą kai jis jų tarpe tobulino savo tėvų kalbą. Po vaišių išvykstantis kunigas kalbėjosi su Amerikos lietuvių korespondente E. Fedosejeva.

Jonas (Juan) Dielininkaitis gimė ir augo Argentinos sostinėje Buenos Aires. Tėvai buvo ateiviai iš Lietuvos. Pradžios ir vidurinių mokslų baigė Argentinoje, o toliau studijuoti išvyko į Braziliją, kur 1990 m. Tabajara vietovėje įgijo verslo administravimo specialybę. Vėliau mokėsi kunigų seminarijoje. 1998 m. vysk. Paulius Baltakis, OFM, jį išsiuntė į Lietuvą, kur Vilniaus universitete lankė lietuvių kalbos kursus. Grįžęs iš Lietuvos, studijavo Holy Apostles seminarijoje Cromwell, CT. 2003 m. gegužės 18 d. Atsinaujinimo šventovėje Bruklne J. Dielininkaitis įšventintas Vilkaviškio vyskupijos kunigu. Vikaro pareigas ėjo Apreiškimo parapijoje Niujorko. Kun. J. Dielininkaitis bus vienintelis lietuviškai kalbantis kunigas Sao Paulo mieste ir darbuosis Sv. Juozapo parapijoje. Jis kalba portugaliskai, ispaniskai, angliskai ir lietuviškai. Todėl nenuostabu, kaip rašoma Amerikos lietuvių, 2004 m., 30 nr., prel. Edis Putrimas jį pasirinko būti lietuvių kapelionu Brazilijoje ir Pietų Amerikoje.

Ispanija

Lietuvos ambasadorius Mečys Laurinkus birželio 23 d. įteikė skiriamuosius raštus Ispanijos karaliui Juan Carlos. Jų įteikimo apeigų vyko dvi valandas. Ambasadorius ir jį lydinti Lietuvos ambasados tarnautojų palyda centrinėmis Madrido gatvėmis vyko į Karaliaus rūmus viduramžių kariatomis. Raštų įteikimo apeigose dalyvavo Ispanijos užsienio reikalų ministras Miquel Angel Moratinos. Po raštų įteikimo Lietuvos ambasadorius su karaliumi ir Ispanijos užsienio reikalų ministru aptarė Lietuvos bei Ispanijos bendradarbiavimo klausimus. Ambasadorius pasveikino ir šio krašto vyriausybę už nutarimą Vilniuje atidaryti Ispanijos ambasadą (ELTA).

Belgija

Bruselyje birželio pabaigoje vyko lietuvių tautinės savaitės renginiai: supažindinimas su Lietuvos kultūra, kalba, ekonomika ir kulinarija. Tokias savaites Bruselyje rengė visos naujos Europos sąjungos narės, kad galėtų su jomis susipažinti Europos komisijos, Europos sąjungos tarybos generalinio sekretoriato darbuotojai, Bruselyje dirbantys užsienio valstybių diplomatai. Birželio 21, pirmadienį, Europos komisijos pastate, dalyvaujant Lietuvos kultūros ministerei R. Žukaitienei, Europos komisijos nari D. Grybauskaitė, nuolatiniam ambasadoriui Europos sąjungoje O. Jusui, buvo atidaryta fotografijos paroda "Lietuva: pirmoji diena Europos sąjungoje". Koncertą atliko V. Povilionienė ir P. Vyšniauskas.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūrus nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 49 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%	Asmeninės nuo..... 8.50%
santapas..... 1.00%	neklm. turto 1 m. 4.50%
kasd. pal. taupymo sąsk. 0.75%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 1.35%	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
180 dienų indėlius 1.40%	• Narių santaupos
1 m. term. indėlius 1.80%	apdraustas TALKOS
2 m. term. indėlius 2.15%	atsargos kapitalu
3 m. term. indėlius 2.60%	3 mil. dol. ir Kanados
4 m. term. indėlius 3.05%	valdžios iki \$100,000.00
5 m. term. indėlius 3.60%	sumos draudimu
RRSP ir RRIF	
(Variable)..... 1.00%	
1 m. ind..... 1.80%	
2 m. ind..... 2.15%	
3 m. ind..... 2.60%	
4 m. ind..... 3.05%	
5 m. ind..... 3.60%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

Laisvės kovų žymūnas

Algirdas Vokietaitis – fizinio auklėjimo žinovas, pedagogas, sporto veikėjas, rezistentas, laisvės kovotojas, spaudos žmogus, miręs Amerikoje prieš dešimtį metų

VYTAUTAS KUTKEVIČIUS

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga išleido dr. Algirdo Vokietaičio *Raštus*. Tai solidi ir gražiai parengta knyga. Jos sudarytoja ir mecenatė – A. Vokietaičio sesuo Gražina Vokietaitytė-Amonienė. Pirmojoje dalyje išspausdinti A. Vokietaičio straipsniai fizinio auklėjimo klausimais, parašyti 1932-1977 m., o antrojoje dalyje pateikiami jo prisiminimai apie rezistencinę veiklą. Knygoje gausu nuotraukų, atspindinčių A. Vokietaičio gyvenimą ir veiklą, išspausdinta nemaža įvairių dokumentų faksimilių. Yra ir istoriko Kęstučio Kasparo parengtas turiningas biografinis straipsnis. Leidinio mecenatė G. Amonienė šią knygą padovanavo visoms Lietuvos mokykloms.

Biografiniai bruožai

A. Vokietaitis gimė 1909 m. kovo 9 d. Kaune. Tėvas, žymus Lietuvos pedagogas Juozas Vokietaitis, platino lietuvišką spaudą jos draudimo metu, dalyvavo slaptoje lietuvių mokytojų sąjungos veikloje, paskui Kaune vadovavo „Saulės“ mokytojų kursams. Motina Magdalena Tekoriūtė-Vokietaitienė už lietuvišką veiklą buvo kalinta carinio režimo. Pirmojo pasaulinio karo metais Vokietaičiai buvo pasitraukę Rusijon į Voronežą. Tėvas už dalyvavimą lietuvių tautos tarybos veikloje bolševikų buvo suimtas ir kalintas. 1918 m. jie grįžo į tėvynę.

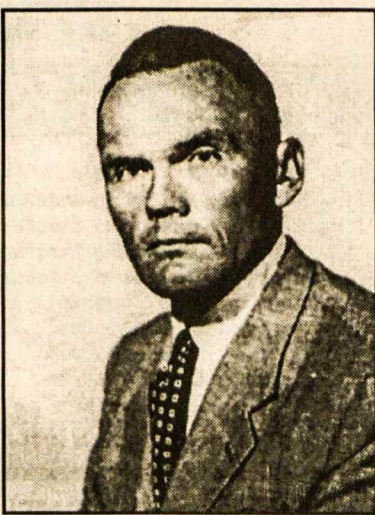
Algirdas 1926 m. baigė Kauno „Aušros“ gimnaziją ir universitete pradėjo studijuoti agronomiją. Turėdamas paveldėtą iš tėvo potraukį pedagogikai, vėliau bandė studijuoti istoriją ir pedagogiką. Tačiau nuo jaunumės jį traukė kūno kultūra. 1927 m. Algirdas baigė kūno kultūros mokytojų teises. Kurį laiką dirbo Kaune pradžios mokyklos mokytoju.

Studijos

Gavęs valstybinę stipendiją, A. Vokietaitis 1930 m. išvyko į Austriją, kur Vienos universitete studijavo fizinį auklėjimą ir geografiją. 1934 m. baigė universitetą, kartu įsigijo ir plaukimo trenerio diplomą. 1937-1939 m. išvykęs į Vokietiją Marburgo universitete studijavo fizinį auklėjimą, psichologiją ir rusų filologiją. Ten vokiečių kalba parašė disertaciją *Sistemaitikos ir rautinės formos problema šiandienės mankštos pirmajame etape Europos kraštuose* (Vokietija, SSRS, Švedija, Anglija, Prancūzija). Disertaciją jis sėkmingai apgynė ir jam buvo suteiktas filosofijos daktaro laipsnis.

A. Vokietaitis kurį laiką dirbo fizinio lavinimo lektoriui kūno kultūros kursuose Kaune, dėstė fizinio auklėjimo pagrindus, mankštą ir plaukiojimą mokytojų vasaros kursuose, vadovavo fizinio auklėjimo vasaros stovyklai Vidiškyje. 1936-1937 m. žiemą Policijos mokyklos kursantams vedė slidinėjimo kursų Zarasuose.

A. Vokietaitis neretai imdavosi ir plunksnos. Įvairiais fizinio auklėjimo klausimais daug rašė žurnale *Fiziškas auklėjimas*, buvo šio leidinio nuolatinis bendradarbis. Sporto, kultūros ir politikos klausimais jo straipsniai pasirodys ir žurnaluose *Vairas*, *Trimitas*. Dabar tie jo

ALGIRDAS VOKIETAITIS

straipsniai surinkti ir sudaro didesnę dalį knygos.

1936 m. A. Vokietaitis buvo nulykęs į Berlyną – į olimpinės žaidynės. Ten jis susipažino su Pranu Lubinu, kuris buvo vienas iš JAV krepšinio komandos kapitonių. P. Lubinas buvo paskiestas atvykti į Lietuvą. 1936, 1937, 1939 m. A. Vokietaitis dalyvavo tarptautiniuose fizinio auklėjimo ir sporto kongresuose Prancūzijoje.

Mokytojas

1939 m. A. Vokietaitis pradėjo dėstyti Kaune V.D. un-te. Iš pradžių dirbo Fizinio auklėjimo katedros vyresniojo asistentu, vėliau buvo išrinktas docentu ir paskirtas minėtos katedros vedėju. Lietuvai atgavus Vilnių, kai kurie universiteto fakultetai buvo perkelti į sostinę. A. Vokietaičiui teko padirbėti ir tenai. Karui prasidėjus, 1941 m. pabaigoje A. Vokietaitis buvo paskirtas Kauno Kūno kultūros rūmų direktoriumi. Nacių valdžia 1943 m. kovo 17 d. Vilniaus universitetą uždarė. O Kūno kultūros rūmams dar leido veikti.

Rezistentas

Antroje knygos dalyje spausdinami A. Vokietaičio rezistencinės veiklos prisiminimai. Čia perspausdinami straipsniai iš 1983 m. Čikagoje išleistos knygos *Laisvės besiekiant*, kurios redaktoriumi buvo A. Vokietaitis ir kurios mažne pusę sudarė jo rašiniai.

Aktyvioje rezistencinėje kovoje jis pradėjo dalyvauti vos Vokietijai užpuolus SSRS. Antrąją karo dieną A. Vokietaitis vasarojo Vilniaus universiteto vasarvietėje netoli Trakų prie Galvės ežero, kur vadovavo vandens sporto mėgėjams. Sužinojęs apie karo pradžią A. Vokietaitis su dviem vyrais nuvyko į Trakų savivaldybę ir prisistatė ten įsikūrusiam lietuvių partizanų štabui. Jiems buvo pasiūlyta įsijungti į partizanų ir vasarvietėje sudaryti partizanų vienetą. Jiems buvo išduoti balti raiščiai ir ginklai. Grįždami į savo vasarvietę, jie Trakų pilies bokšte išklė lietuvišką trispalvę.

1942 m. pradžioje A. Vokietaičiui buvo pasiūlyta įstoti į pagrindinę Lietuvos laisvės kovotojų sąjungą, siekusią Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Po kelių mėnesių jis tapo LLKS vadovų grupės nariu. Pradėta leisti pagrindinė spauda. Kadangi tuo metu A. Vokietaitis tebebuvo Kūno kultūros rūmų direktorius, tuose rūmuose buvo įrengta pagrindinė spaustuve, kuri leido laikraštį *Laisvės kovotojas*.

LLKS vadovybė sužinojo, kad įvairių okupuotų šalių rezistencija turi savo atstovus laisvajame pasaulyje, kurie objektyviai informuoja apie pagrindinę veiklą, apie hitlerininkų piktadarybes ir gauna iš užsienio nemažą paramą savo veiklai. Sąjungos vadovų grupė irgi nutarė

pasiųsti į užsienį savo atstovą. Buvo pasirinkta ir šalis – Švedija. Ir vienas, ir kitam sąjungos vadovui nesiryžus vykti į šią labai pavojingą kelionę, pasiūlė A. Vokietaitis. Jo kandidatūra buvo priimta. Tuo metu jam buvo 34 metai.

Švedijoje ir Lietuvoje

Po kelių nesėkmingų bandymų pagaliau 1943 m. liepos 20 d. su žveju kateriu A. Vokietaičiui pavyko pasiekti Švedijos krantus. Atvykęs į Stockholmą jis susitiko su Vladu Žilinsku, buvusiu Lietuvos atstovybės sekretoriumi. A. Vokietaitis švedų sostinėje susirado 2 kamburių butą, kuris tapo lietuviškos pagrindinės veiklos centru, pasikui lietuvių komiteto būstine. A. Vokietaitis pradėjo šifruotus laiškus siuntinėti į Lietuvą, pranešdamas apie jam pavestą uždavinį vykdyti. Jo atgabenta lietuviška pagrindinė spauda padarė JAV pasiuntinybei Stockholme gana didelį įspūdį, apie tai buvo informuotas Valstybės departamentas Vašingtone. Be to, A. Vokietaičiui pavyko sėkmingai nustatyti draugiškus bendradarbiavimo santykius su latvių ir estų rezistencijos atstovais.

Prireikus sutvarkyti slaptojo radijo ir pašto ryšius su Lietuva, A. Vokietaitis 1943 m. gruodžio 17 d. sugrįžo į Kauną. Įvykdęs uždutį, per Estiją ir Suomiją 1944 m. vasario 2 d. persikėlė į Švediją. 1944 m. liepos 15 d. vėl grįžo į Lietuvą – reikėjo atstatyti radijo ryšį ir pagelbėti pabėgėliams evakuoti į Švediją. Kai žveju vaitimi per Baltiją plaukė atgal į Švediją, rugpjūčio 8 d. netoli Gotlando salos buvo vokiečių karo laivo sulaukytas, atgabentas į Liepoją ir uždarytas tenykščiaiame kalėjime.

Kaliny

A. Vokietaičiui teko Liepojoje kalėti daugiau kaip porą mėnesių. Tuomet jis buvo prisidengęs Jono Bartkaus dokumentais. Iš spalio 23-ios ir 24-tą vidurnaktį A. Vokietaitis ir kiti kaliniai lietuviai buvo išvesti iš kambarių, nuvaryti į uostą ir suilaipinti į karinį transporto laivą. Spalio 25 d. rytą jie atsidūrė Dancigo uoste ir upine barža nuagabenti į Štuthofio nacių koncentracijos stovyklą. Tenai A. Vokietaitis gavo katorgininko numerį 98749.

Artėjant Raudonajai armijai, 1945 m. sausio 25 d. kaliniai iš Štuthofio buvo pradėti evakuoti. A. Vokietaitis su 1500 kalinių grupe vasario 5 d. buvo atvartas į apleistą Reicho darbo tarnybos stovyklą Riebeno mieste. Čia jis susirgo dėmėjama šiltine ir atsidūrė mirštančiųjų kameroje. Kovo 11 d. atgavęs sąmonę, A. Vokietaitis sužinojo, kad stovykla jau paimta rusų, o vokiečiai išsibėgėjo. Pasveikęs jis kurį laiką slapstėsi pas kašubų ūkininkus. Galop 1946 m. jam pavyko slapta laivu išplaukti į Švediją.

Amerikoje

A. Vokietaitis dar porą metų išgyveno Švedijoje. Pranui Lubinui padedant, jis 1949 m. pradžioje emigravo į JAV. Ten iš pradžių dirbo juodadarbiu. Norėdamas gauti amerikietiškas kvalifikacijas dirbti švietimo sistemoje, A. Vokietaitis Berkeley universitete studijavo fizinį auklėjimą ir psichologiją. Vėliau jis tęsė studijas Kalifornijos kolegijoje Hayward. 1950-1956 m. dirbo slidinėjimo instruktoriumi kalnų slidinėjimo mokyklose, o vasaromis – plaukiojimo instruktoriumi. 1967-1974 m. A. Vokietaitis dirbo mokytoju Stanley aukštesniojoje mokykloje, kur dėstė vokiečių ir rusų kalbas bei fotografiją.

Išėjęs į pensiją, A. Vokietaitis gyveno Kalifornijoje, Moragos mieste, kartu su seserimi Gražina Vokietaityte-Amoniene.

1994 m. rugpjūčio 14 d. dr. Algirdas Vokietaitis mirė. 1995 m. rudens jį sudeginti palaikai buvo pergabenti į Lietuvą ir palaidoti Kaune, Panemunės kapinėse, šalia tėvų ir vyriausiojo brolio Vytauto.

1994 m. rugpjūčio 14 d. dr. Algirdas Vokietaitis mirė. 1995 m. rudens jį sudeginti palaikai buvo pergabenti į Lietuvą ir palaidoti Kaune, Panemunės kapinėse, šalia tėvų ir vyriausiojo brolio Vytauto.

Knygų rišykla „SAMOGITA“ meniškai įrašo knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Rudenėjanti grožio ir derliaus jungtis...

Ntr. Simo Augaičio

Gyvenimo trukmė ir vertė

DR. JONAS KUNCA

Statistikos Lietuvoje rodo, kad vyrų gyvenimo trukmė yra apie 66 m. o moterų 77 m. Palyginus tuos duomenis su kitom Europos šalim, matosi, kad mūsų vyrai gyvena trumpiau negu Vakarų Europos šalyse, o moterys sulaukia panašaus amžiaus. Dauguma tyrinėtojų mano, kad per ankstyvas vyrų mirtingumas yra surištas su per dideliu alkoholio vartojimu, rūkymu, įtampa dėl sunkokos ekonominės padėties, darbo vietų trūkumo. Be to, ir pati genetika yra palankesnė moterims greičiausia dėl skirtingų hormonų kiekio.

Gyvenimo trukmė priklauso irgi nuo paveldėjimo, nuo maisto kokybės, mankštos, dvasinės pusiausvyros. Sveikiau valgyti mišrų maistą ir tik tiek, kiek kūnas reikalauja. Nutukimas laikui bėgant pakenkia širdžiai, kraujo indams, sąnariams. Jis gerokai sutrumpina asmens gyvenimą. Lengviau išvengti nutukimo negu vėliau prarasti per didelio svorio dalį.

Mūsų kūno paskirtis – judėti. Nevartojami raumenys silpnėja, širdies raumens galia irgi, jei visą dieną sėdime dirbdami ar spoksodami ir televiziją, kurioje, tarp kita ko, pamatome labai mažai vertingų programų. Taip prarandame dalį fizinio pajėgumo.

Seniau epidemijų metu išmirdavo daugiau pusės gyventojų. Dabar su skiepijimu pagalba išvengiame tokių susirgimų. Be to, turime vaistų nuo užkrečiamųjų ligų. Be didelių pastangų galime išvengti susirgimų ir

Ant dainuojančio kranto

Ant dainuojančio kranto užaugau,

Pamylau nuostabias jo dainas,

Jūros bangą ir mėlyną dangų,

Gimto kaimo sodybas senas,

Kelio dulkes ir smėlį, ir molį,

Vandenėlį šaltinio gavaus,

Kuris kijas pavargusias plovė –

Po darbo greičiau atsigaut.

Gera man, kai baltuoja ramunės,

Rugiagėlėm laukai apjuosti,

O močiutės daržely bijūnai

Geria vėsa nakties pilnaty,

Kai beržyne gegutė kukoja,

Vėjo šnabždesį supa miškai,

Kada vieškelio-mano senuoju-

Krykšdami bėga kaimo vaikai.

Takas, klonis, kalvelė, upė...-

Šis peizažas gražiausias užvis!

Tad išliki viliojančiai žaliais,

Pakeleivui malonink akis,

Užaugino dainuojantis krantas-

Švelniai jį LIETUVA vadinu.

Jei galėčiau čia amžiais gyventi,

Pavadinčiau savu likimu.

Irena Vaičiulytė

Bradaitienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kernavės kultūriniame rezervate liepos pradžioje buvo surengtas šeštasis tarptautinis eksperimentinės archeologijos festivalis, kuriame dalyvavo daugiau nei 200 įvairių amatų meistrų, 3 viduramžių karybos klubai, 10 senosios muzikos atlikėjų grupių iš Lietuvos ir kaimyninių valstybių. Festivalis vyko ant Pilies kalno ir Pajautos slėnyje į rengtose 37 laikinosiose buveinėse. Buvo demonstruojami įvairūs amatai, praeities maisto patiekalai, gėrimai, gaminami medžioklės ir rankiai, išdirbama oda, supažindinama su senovės ritualais ir apeigomis, žiebiama ugnis į vairiais primityviais būdais. Festivalyje dalyvavo ir folkloro grupės: „Fidelius“ iš Vokietijos, lietuviškieji „Kūlgirda“, „Jievaras“, „Visi“, „Atalyja“ bei Rugiaveidė su grupe „Sedula“.

Dailininkas Augustinas Savickas, net ir garbingą 85 metų jubiliejų atšventę s, nemeta tepuko. „Yra kažkoks keistas užsiėmimas dirbti. Nors daugiausia tapau sėdėdamas, kol nugara į skautą, bet kartais atsistoju, vienoje rankoje laikydamas tepuką, kitoje lazda,“ – pasakojo tapybos meistras, naujausiose savo drobėse vaizduojantis biblinius personažus, angelus, didžiaakes moteris, vaikus ir gėles. Birželio vidurį Vilniaus rotušės abiejų aukštų fojė ir Kamerinėje salėje buvo atidaryta 36 drobių jubiliejinė jo paroda. A. Savicko tapybos kaitą stebinčiųjų nuomone, nauji paveikslai išsiskiria kontrastingu ryškumu, pakitusiu stiliumi. Jis pats teigia, kad dailininko stilius paprastai keičiasi kas dvejetreji metai, o į senatvę norisi tapyti šviesiau ir ryškiau. „Anksčiau žavėjaisi liaudies menu, o dabar imponuoja mistiška viduramžių dailė,“ – toliau dėstė A. Savickas.

Dailininkas rengia ir naują knygą apie Mikalojaus Konstantino Čiurlionio paveikslus, kurią žada išleisti leidykla „Tyto alba“, kadaise išleidusi dailininko atsiminimų knygą *Žalia tyla*. Apie 1000 puslapių veikale A. Savickas stengiasi pažvelgti į M. K. Čiurlionio dailės kūrinus ne iš meno teoretiko, o iš tapytojo taško. Nevengia ir pakritikuoti, ešą iš Čiurlionio padarė stabą ir nema-to jo silpnėsių pusių – jo kūryboje būta ir gan miesčioniškų, paviršutiniškų dalykų. „Vis dėlto turime pripažinti, kad Čiurlionis yra stipriausia 'korta' lietuvių dailėje,“ – sprendžia A. Savickas, kuris ir anksčiau tyrinėjo jo kūrybą, nutapė paveikslų ciklą jo gyvenimo.

(ELTOS, Delfi, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Už tiesą baudžiama

Apie Č. Senkevičiaus leidinį „Penki taškai...“

Iš vieno skaitytojo rankų į kitas keliauja *Tėviškės žiburiai* redaktoriaus leidinys „Penki taškai...“ Išsamiai straipsnių rinkinį *Tėviškės žiburiuose* – 2004, nr. 25, p.5 apibūdino Juozas Vitėnas. Keletą minčių Jūsų savaitraštyje apie naują leidinį išskysiu kaip skaitytoja, kaip bibliotekininkė.

Vaizdinga, sodri autoriaus kalba; nevengta idomių palyginimų, filosofinių pamąstymų. Džiugu, kad leidinio autorius įvykius mato tarsi gyventų Lietuvoje.

Dvasingai Č. Senkevičius

Dvyliktoje tautinių šokių šventėje Čikagoje per šokių mokytojų vakarienę buvo pagerbtos jų mokytojos. Nuotraukoje – šventės meninės dalies vadovė Rasa Poskošienė (dešinėje) ir Toronto „Gintaro“ vadovė Rita Karasiejienė.

Nuotr. A. Vaičiūno

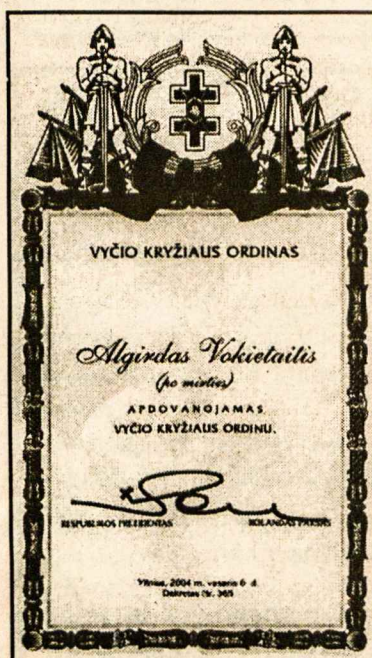
mo ir kūrybos motyvais. Paklaustas, kaip vertina Čiurlionio muziką, nedvejodamas atsakė, kad jis geresnis dailininkas negu muzikas.

Istorinis teleskopas, baigtas restauruoti Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centre, bus sugrąžintas Vilniaus universitetui rugpjūčio pabaigoje, prieš Vilniaus universiteto 425 metų jubiliejus iškilmes. Šis unikalus XVII šimtmečio teleskopas, – tai garsaus kolekcininko Mykolo Jeronimo Radvilos (1744-1831) dovana seniausios mokslo šventovės observatorijai. Restauravimo darbai truko ilgiau negu metus. Puošnus, tikslius moksliniam tyrimams neskirias teleskopas buvo pagamintas Vokietijoje ar Anglijoje, nors ant jo nerasta gamyklos ženklų.

Restauratoriaus žiniomis, Lietuvoje tai bene vienintelis medinio teleskopo pavyzdys. Ilgiausiai meistrui teko dirbti atkuriant medinius krumpliaračių dantis, pagamintus iš buko, ąžuolo ir net Karelijos beržo medienos, bei medinės teleskopo nustatymo rankenėles. Medinis vamzdžio korpusas apraustas oda su paaiku suotais kraštais abiejuose teleskopo galuose. Teleskopo vamzdžio tvirtinima trys žalvariniai žiedai. Senoji teleskopo optika neišliko – vietoje jos buvo įdėtas paprastas stiklas, o dabar teleskopui gaminama visiškai nauja optika. Restauruotas teleskopas bus saugomas reprezentacinėje Vilniaus universiteto Baltojoje salėje kaip unikalus mokslo technikos paveldo objektas.

Teleskopą dovanojęs Mykolas Jeronimas Radvila, garsios didikų giminės atstovas, 1775 m. po Pirmojo Lietuvos/Lenkijos padalinimo buvo paskirtas Vilniaus pilininku, o 1790 metais Vilniaus vaivada, t.y. valdytoju, karo vadu. Tas pareigas ėjo ir per II valstybės padalinimą (1793 m.), kurio metu palaikė karaliaus Stanislovo Augusto Poniatovskio „taikingą“ politiką su Rusija. Per III padalinimą (1795 m.) Vilnių okupavo Rusija, ir M. J. Radvila, pradedęs savo tarnybą, pasitraukė į tada Prūsijos okupuotą Gniezną (Poznanės vaivadiją) apylinkę, kur buvo jo dvaras, pavadintas Arkadija. Jame jis ir jo žmona Elena Pšezdzieckaitė, abu meno gerbėjai, buvo sukaupę įvairių meniškių baldų, knygų ir paveikslų rinkinių, į rengę klasikinio stiliaus sodus su fontanais ir statulomis, muziejų, keramikos gaminių dirbtuvę.

G.K.

Žymaus pogrindžio dalyvio ALGIRDO VOKIETAČIO (1909-1994) Vyčio kryžiaus, pomirtinis apdovanojimas 2004.II.16

Iškilus pogrindžio veikėjas Lietuvos okupacijos metais Algirdas Vokietaitis buvo apdovanotas Vyčio kryžiaus ordinu po mirties

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktadieniais nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

AKTYVAI per 64 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 1.00%	Asmeninės paskolas nuo 4.75%
180-364 d. term. ind. 1.10%	Sutarties paskolas nuo 4.75%
1 metų term. indėlius 1.30%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius 2.00%	1 metų 3.85%
3 metų term. indėlius 2.50%	2 metų 4.25%
4 metų term. indėlius 2.90%	3 metų 4.95%
5 metų term. indėlius 3.50%	4 metų 5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk. 1.25%	5 metų 5.45%
1 metų GIC-met. palūk. 2.50%	Su keičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 2.50%	1, 2, 3 metų 3.75%
3 metų GIC-met. palūk. 2.80%	
4 metų GIC-met. palūk. 3.25%	Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas
5 metų GIC-met. palūk. 3.75%	Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 0.75%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 2.00%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 2.80%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 3.25%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 3.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 4.20%	
Taupomąją sąskaitą iki 0.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 0.40%	

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiame nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS VICTOR RUDINSKAS

Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų

MANO NUOSAVYBĖS VERTĖ
\$400,000, \$500,000, \$700,000?
Nemokamas įvertinimas.

SKAMBINKITE

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.**
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST. W.

**Matininkas
TOMAS A. SENKUS**, B.Sc., O.L.S., O.L.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tomsenkus@rogers.com

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$3.00* off COUPON for 1 parcel **\$3.00* off**
*coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Kauno lietuvių bėgikė AUSTRA SKUJYTĖ ruošiasi dalyvauti olimpinėse žaidynėse Atėnuose

Nuotr. A. A. Rimkauskas

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

studija rodo, kad ištikus širdies priepuoliui, kai širdis sustoja, gyvybės palaikymas daugiausia remiasi tuo, kaip greitai žmogus atgaiviamas kritinės ląstos spaudimais ir oro į burną pūtimu (CPR). Bet tik apie 7% žmonių žino kaip CPR atlikti. Daug daugiau būtų išgelbėjama gyvybių, jei būtų daugiau žinančių, ką tokiu atveju daryti. Ši studija remiasi duomenimis, surinktais per dešimtį metų, pasinaudojant žiniomis apie 10,000 pacientų iš 17 Ontario miestų. Studija ribojosi tais, kurie širdies sustojimo buvo ištikti už ligoninės ribų.

Apie 95% asmenų širdį sustojus miršta dažniausiai per kelias minutes nuo priepuolio pradžios. Rasta, kad greitas CPR perdavimas išgelbėtų keturis kartus daugiau gyvybių. Kiekviena uždelsta minutė po priepuolio galimybė išlikti gyvam sumažina 10%. Po aštuonių minučių uždelsimo galimybės išlikti gyvam beveik nebėlieka. Nors svarbi ir greitoji pagalba tolesniam gydymui, bet kol ji atvyksta, dažniausiai jau būna praėję bent dešimt minučių, ir būna jau per vėlu ką bedaryti. Dr. Ian Stiell, greitosios pagalbos tyrimų skyriaus pirmininkas, Otavos Sveikatos tyrimų institute, sako, kad pirmenybė turėtų būti skiriama apmokymui visų žmonių kaip atlikti CPR ir kad dalis sveikatos priežiūrai skirtų pinigų turėtų būti nukreipti šiam apmokymui. Seniau įvairios organizacijos mokydavo savo narius kaip atlikti CPR, bet ta praktika beveik nebenaudojama. Anot dr. Stiell, jeigu mokytojų CPR skaičius pakiltų bent iki 30%, kasmet Ontario provincijoje būtų išgelbėta 350 gyvybių, daugiau kaip 1000 višokių Kanadoje. Iš pramoninių pasaulio kraštų Kanada labai atsilikusi sustojusios širdies atgaivinimo srityje. Širdies ligos yra didžiausia mirties priežastis Kanadoje.

Albertos provincijoje praeitais metais gegužės mėnesį rasta viena karvė su užkrečiama smegenų liga "BSE". Kanados mėsinių karvių augintojai vos nesubankrotavo, nes tuoj prarado pelningas rinkas užsienyje: JAV-se, Japonijoje ir kitur. Perkelius Kanadoje smarkiai numušė karvių kainas. Kanados valdžia gelbėdama ūkininkus iki šiol yra paskyrusi jiems 402 milijonus dolerių pašalpą. Dabar paaiškėjo, kad nors ūkininkai ir augintojai nukentėjo, didieji mėsos kombinatai, kurie skerdžia ir pjauna jautieną, uždirbo daugiau negu trigubai. Prieš ligos atsiradimą šios skerdyklos uždirbdavo apie 46 dolerius nuo galvos. Po ligos šis uždarbis pakilo iki 176 dolerių. Tad kombinatų uždarbis pakilo 281%. Be to, šie kombinatai iš valdžios skirtos paramos dar gavo 45 milijonus dolerių, nes jie irgi augina karves. Maisto krautuvės taip pat uždirbo už jautieną, nes, nors ir gaudavo jautieną už pigesnę kainą, pardavimo kaina liko ta pati. Jos teisiniai, kad tuo metu sumažinus kainas, vėliau būtų buvę sunku vėl jas atstatyti.

Prieš kelerius metus Ontario provincijoje, į šiaurę nuo Toronto, buvo pastatytas 108 kilometrų ilgio greitkelis, kuriuo galima greitai pravažiuoti pro Torontą ir kurį naudojantieji keliautojai moka mokesčių už panaudotą kelią. Tuometinė Ontario konservatorių valdžia šį kelią pardavė privačiai grupei, kurios didesnę dalį valdo "Grupo Ferrovial SA", ispanų bendrovė ir pasirašė su ja sutartį. Šio kelio savininkai kartas nuo karto vis pakeldavo naudojimo mokesčių, kad žmonės pradėjo valdžiai skųstis, ypač, kai buvo pranešta, kad mokesčiai vėl pakils 8% šių metų vasario mėnesį. Konservatorių valdžia aiškino, kad pagal sutartį jie negali to mokesčių pakėlimo pakeisti, o liberalų partija skelbė, kad jeigu jie bus valdžios išrinkti, tai šį mokesčių kilimą sustabdytų. Kai liberalai atėjo valdžion, jie išspėjo kelio savininkus, kad jie negali kelti mokesčių be pasitarimo su provincine valdžia ir be jos sutikimo. Arbitražas nusprendė, kad Ontario valdžia, pagal sutartį, neturi teisės nurodinėti savininkams kokias kainas nustatyti. Valdžia apeliavo šį sprendimą, o Ispanijos valdžia pradėjo rūpintis savo krašto gerove. Ispanų laikraščiai smerkia Kanadą, kad ji neva nesilaikanti pasirašytų sutarčių. Nesutarimas net gali turėti įtakos Kanados ir Europos prekybiniais ryšiams.

Kanadoje populiarią kavą "Tim Horton's" bus galima gauti laivuose Kanados kariško laivyno jūrininkams. Kanados ginkluotųjų pajėgų bazė Halifaxe, kuri aptarnauja uosto laivyno virtuves, užsakė dvejiems metams pupelių su įspėjimu, kad kava turi būti tik "Tim Horton's". Laivyno atstovas sakė, kad jūrininkai šios kavos prašo, nes prie jos pripratę, ir jiems primena namus tolimuose kraštuose. Bendrovės atstovė, atsiliepdama sakė, kad kanadiečiai išvis mėgsta šią kavą, tad neuostabu, kad ir kariškiai ją mėgsta.

Apklauskos įstaiga "Ipsos-Reid", pagal Kanados gydytojų

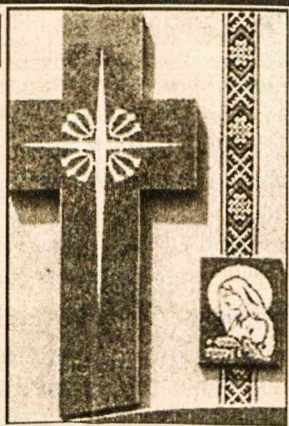
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiami lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Lietuva nugalėjo

Ameriką

XXVIII-toje pasaulinėje sporto olimpiadoje Atėnuose Lietuvos krepšininkai, po pergalių prieš Angolą, Puerto Rico ir Graikiją, praeitą šeštadienį, rugpjūčio 21, 1 val. – p.p. (mūsų laikų) įveikė JAV rinktinę 94:90 rezultatu. Tai istorinis įvykis, nes buvo nugalėti "nenugalmieji" Amerikos krepšininkai. Labai taiklus lietuvių mėtymas, tritaškių laimėjimas, iš dalies ir geras komandinis žaidimas, nulėmė pergalę ir nustebino tūkstantines žiūrovų minias. Rungtynių metu buvo girdėti skandavimai "Lietuva, Lietuva". Rungtynėse ypač pasižymėjo Šarūnas Jasikevičius, kurio nesėkmingas dėl tritaškio metimas paskutinę žaidimo sekundę 2000 m. Australijoje leido JAV komandai laimėti. Už tai atsilyginta ši kartą.

Inf.

Kas numatoma?

ŠALFASS-gos centro valdybos pranešimu, šiemet dar numatomos šios varžybos:

Baltiečių sportinio šaudymo pirmenybės Kanadoje, latvių šaudykloje šia tvarka – rugsėjo 11 d. stendinio šaudymo, rugsėjo 18 d. (22) kalibro šautuvų. Daugiau informacijos teikia Kazys Deksnys, 1257 Royal Rd., Burlington, ON, L7P 2G2, tel. 905 332-6006; faksas 905 332-7696; E-paštas kdeksnys@hotmail.com.

Langvosios atletikos pirmenybės numatomos rugsėjo 11, šeštadienį. Registraciją tvarko ir platesnę informaciją teikia Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, USA. Tel. 216 486-0889; faksas 216 481-6064; E-paštas Vyts@VPACtl.com.

Šachmatų ir stalo teniso pirmenybės vyks Niujorke rugsėjo mėn. Informuoja Aldona Auglytė, 521 Greeley Ave., Staten Island, NY 10306-5443, USA. Tel. 718 987-9703 namų; 212 644-2424 darbo; faksas: 212 644-6864; E-paštas kada2002@aol.com.

Baltiečių plaukimo pirmenybės įvyks spalio 16, šeštadienį, McMurphy Pool (25 m), Brampton, ON. Informuoja Catherine Jotautas, 35 Cumberland Dr., Brampton, ON, L6V 1W5. Tel. 905 457-7664; faksas 905 457-5932; E-paštas caromire@sympatico.ca.

SALFASS-gos Inf.

Lietuvos pašto ženklas

Nuotr. M. Pranevičiaus

draugijos (CMA) užsakymą, liepos mėnesį apklaušino 1057 žmones apie jų sveikatos priežiūrą. Apklausą parodė, kad 91% kanadiečių yra įsitikinę, jog federacinė valdžia pajėgi daugiau lėšų skirti sveikatos priežiūrai. 78% pritarė, kad ir provincijos galėtų daugiau pinigų skirti šiam tikslui. Dr. Sunil Patel, gydytojų draugijos pirmininkas sakė, kad žmonės įsitikinę, jog valdžios turi užtektinai lėšų, ir jų rankose yra atsakymas į geresnę sveikatos priežiūrą. Jis pridūrė, kad Otava turėtų duoti daugiau paramos, bet žmonės taip pat nori, kad būtų užtikrinta, jog šiam reikalui perleisti provincijoms pinigai būtų naudojami pagal žadėtą paskirtį. Jo nuomone, federacinė ir provincijų valdžios turi ne tik skirti daugiau lėšų, bet ir sklandžiau šiuo reikalu bendradarbiauti. 97% apklaustųjų sako, kad skubus sveikatos priežiūros patarnavimas visokiausiuose sunegalavimuose turėtų būti pirmoje vietoje, nesvarbu kokias kitas paslaugas valdžios imtų apdrausti. Tik 45% pasisakė, kad sveikatos priežiūros būklė Kanadoje yra aukšto lygio.

Kanados provincijų premjerai praeitą mėnesį susitarė prašyti federacinę valdžią, kad ji padaugintų savo dalį lėšų, skiriamų sveikatos priežiūrai nuo 16% iki 25%. Kalbėdamas Kanados medikų draugijai, Kanados sveikatos ministeris Ujjal Dosangh sakė, kad federacinė valdžia pasiruošusi skirti daugiau lėšų ligonių laukimo laikui sutrumpinti, kai kuriems tyrimams ir procedūroms, bet nesutinka su provincijų siūloma vaistų apdraudos sistema. V.St.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d. term. indėlius	term. indėlius
1.00% už 90-179 d. term. indėlius	term. indėlius
1.10% už 180-269 d. term. indėlius	term. indėlius
1.10% už 270-364 d. term. indėlius	term. indėlius
1.30% už 1 m. term. indėlius	term. indėlius
2.00% už 2 m. term. indėlius	term. indėlius
2.50% už 3 m. term. indėlius	term. indėlius
2.90% už 4 m. term. indėlius	term. indėlius
3.50% už 5 m. term. indėlius	term. indėlius
1.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.50% už 1 m. GIC invest. pažym.	
2.55% už 2 m. GIC invest. pažym.	
2.80% už 3 m. GIC invest. pažym.	
3.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
1.00% RRSP & RRIF (variable)	
2.00% RRSP & RRIF 1 m. term. ind.	
2.80% RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	
3.25% RRSP & RRIF 3 m. term. ind.	
3.75% RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	
4.20% RRSP & RRIF 5 m. term. ind.	
1.00% Taupomąją sąskaitą	
iki 1.00% kasd. palūk. čekių sąsk.	
0.60% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.40% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....	4.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	3.85%
2 metų.....	4.25%
3 metų.....	4.95%
4 metų.....	5.25%
5 metų.....	5.45%
– su keičiamu nuosimčiu.....	3.75%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONIŲ ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI

Galite PATIKRINTI SAVO BALANŠĄ AR APMOKETI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) | LIETUVĄ IR KITUR

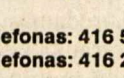
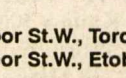
IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Kanados Lietuvių *Fondas*
Lithuanian Canadian *Foundation*
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą
testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas veikia nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 v.r. ir 5 v.v. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

P R A N E Š U,

kad MEDELIAI keliai gyventi į Mississaugą.

Nuo rugsėjo 7 dienos Whitbyje nebegyvensim, bet į savo naujas patalpas galėsime įsikraustyti tik spalio pradžioje – tą laiką panaudojime seniai užsiplėnytom atostogoms. Toronto Roncesvalles gatvės įstaigoje vėl būsiu tik spalio 5 d. Savo gerbiamus klientus prašau numatytas keliones, jei įmanoma, pas mane užsisakyti iki rugsėjo 7 d. Mūsų atostogų metu įstaigoje galite kreiptis angliškai ar lenkiškai į Violetą arba Adrianą. Pasakykite, kad esate Medelio klientai – Jums pritaikys mano normaliai teikiamas nuolaidas.

Mūsų naujas namų adresas nuo spalio 4 d. bus:
50-1202 Elm Drive East, Mississauga, Ont. L5A 3X2.

Tel. 905-306-9852.

Pagarbiai, Jūsų Algis Medelis

AMERIKOS LIETUVIŲ FONDAS II

Kaip veikia Lietuvių fondo pelno skirstymo komisija

LF raštinė dirba 5 dienas per savaitę pagal valdybos ar tarybos nustatytas gaires. Raštinės darbuotojai gauna algas. Visi kiti valdybos ir tarybos nariai dirba dėl idėjos ir jokios algos negauna. Jie susimoka ir visas išlaidas, kurios susidaro atliekant pareigas. Dalis tų savanorių yra pensininkai, kiti dar dirba savo profesijose. Tad susieiti pasitarimams ar posėdžiams reikia atrasti daugumai tinkamą laiką. Be to, reikia posėdžiams pasiruošti. Pastaba visiems paramos prašytojams: atsižvelkite į jau žinomą Fondo tvarkaraštį ir atitinkamai planuokite savo projektus.

Projekto paramai ar stipendijai reikia pristatyti tinkamą užpildytą prašymo anketa. LF kas metai gauna per 160 prašymų stipendijoms. Projektams paramai reikia susidaryti karta net iki 300. Prašymai paramai arba stipendijai turi būti atsiųsti Lietuvių fondui iki nustatytų terminų. Tos datos yra parinktos pagal tai, iki kada prašytojai gali paruošti apyskaitas už praėjusius metus ir surinkti prašymams reikalingus dokumentus, įskaitant JAV valdžią (IRS) pasiųstų pranešimų kopijas.

Kaip sudaromas tas tvarkaraštis? Metų pradžioje yra paskiriama LF Pelną skirstymo komisija ir Stipendijų pakomisė. JAV Lietuvių bendruomenei irgi duodamas laikas rekomenduoti atstovus į komisiją. Komisijos pirmininkas pasitaria su LF ad-

ministracija, kaip greitai gauti prašymai gali būti padauginti ir išsiųsti komisijoms ir pakomisėms nariams; susitaria su komisijos ir pakomisės nariais, kada visiems bus patogus laikas posėdžiui; pasitaria su Fondo pirmininkais ir paskelbia skirstymo tvarkaraštį. Tarp tų visų žingsnių Fondo Finansų komisija ir taryba turi nuspręsti, kokią sumą galima bus skirstyti.

Sudarant tvarkaraštį, komisija turi skirti laiko patvirtinti Stipendijų pakomisės rekomendacijas. Komisijai ir pakomisei reikia paskirti bent po 3 savaites susipažinti su gautais prašymais. Kaip veikia komisija ir pakomisė ir kaip išmokamos paskirtos paramos ir stipendijos, parašysime kitą kartą.

Komisijai patvirtinus Stipendijų pakomisės rekomendacijas ir nutarus dėl paramos prašymų projektams, visos PSK rekomendacijos pateikiamos LF tarybai. Pastaroji turi patvirtinti, atmeti ar pakeisti komisijos rekomendacijas. Kadangi komisija ir pakomisė yra kompetentingos, tai LF taryba dažniausiai patvirtina komisijos rekomendacijas.

LF tarybai patvirtinus skirstymo rekomendacijas, LF raštinė turi pranešti kiekvienam prašytojui, kas atsitiko su jo prašymu. Tas irgi užtrunka. Skirstymo rezultatai skelbiami LF tarybai jos patvirtinus. Visi gauti duomenys su prašymais ir skirstymo diskusijos lieka paslaptje.

LF inf.

"Prašu jaunimėli, kuris davęs priesaiką pačiam Dievui prie Altoriaus, laikytis jos per visą savo gyvenimą iki mirties", – rašo Stefa Čeponienė (nuotraukos dešinėje), šventusi savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį 2000 metais. Šalia jos sėdi vyras Antanas. Vidury stovi suakutvinę šventėje dalyvavęs Priskėlimo parapijos klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

5110 Dundas ST. W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviuose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Alan D. Macdonald
Manager

PLBF fondo dalis direktorių: sėdi iš kairės – Milda Lenkauskienė ir Laima Braunė; stovi iš kairės – Kazys Laukaitis, Kęstutis Slotkus, dr. Antanas Razma, Vytautas Kamantas, Jonas Treška, jn., ir dr. Edmundas Lenkauskas. Nuotraukoje trūksta direktorių dr. Petro Kisieliaus, Gražinos Liautaud, Juozo Luko ir teisės patarėjo advokato Sauliaus Kuprio

Pasaulio lietuvių bendruomenės fondas

Plačiu mastu finansavęs daugelį stambių projektų ir teikęs stipendijas studentams per 25-rius metus

Pasaulio lietuvių bendruomenės fondas (PLBF) jau 25 metai remia PLB ir kitus projektus išeivijoje ir 14 metų Lietuvoje. 1979 m. kovo 30 d. jis buvo oficialiai įregistruotas Illinois valstijoje kaip pelno nesiekianti korporacija. Vėliau jis buvo įregistruotas ir Mičigano valstijoje, nes joje gyvena ir dirba PLBF valdybos nariai. Jo tikslai yra telkti lėšas ir remti PLB valdybos bei jos institucijų vykdomus specifinius švietimo, kultūros, jaunimo ir kitokius darbus bei projektus, padėti lietuvių organizacijoms ir atskiriems mecenatams remti jų projektus ir atlikti kai kuriuos paties PLBF darbus. Visas aukas Fondui galima nurašyti nuo federacinių mokesčių.

Savo veiklos pradžioje PLBF leido ir platino perspaudintus Lietuvos pogrindžio leidinius, pasiekusius Vakarų pasaulį. Šis fondas 1981 m. lapkričio 20 d. pasirašė sutartį su Illinois universitetu Čikagoje ir įsteigė PLB Lituanistikos katedrą, kuriai iki 1987 m. suteikė ir sumokėjo 600,000 dol. universitetui kaip pasaulio lietuvių dovaną (endowment). Nuo 1984 m. rudens PLBF stipendijomis iš Stasio Barzduko stipendijų fondo remia PLB Lituanistikos katedros magistrantus, doktorantus ir stažuotojus, papildydamas iš Lietuvių fondo teikiamą paramą Lituanistikos katedrai. Dosnėmis lietuvių aukomis ir keliais palikimais buvo paremti PLB valdybos projektai, kuriuos ji vykdo per 35 kraštų Lietuvių bendruomenes: PLB atstovybė Vilniuje, PLB seimai, Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai, Pasaulio lietuvių žurnalas, platinamos visos PLB išleistos knygos, teikta parama Lietuvių išeivijos institutui prie Vytauto Didžiojo universiteto Kaune ir stipendi-

jomis paremti Lietuvos universitetai bei jų studentai, Vasario 16 gimnazija. Fondas šelpė Sausio 13-sios žuvusiųjų šeimas, našlaičius, senelius, gydė Lietuvos vaikus. Kartu su Indre Tijiūnėliene yra administruojamas Dieviškojo kryžiaus fondas, kurio aukos siunčiamos kardinolui Audriui J. Bačkui labdaros projektams Lietuvoje. Fonde buvo ir yra keli tuzinai specialių fondelių arba sąskaitų įvairiems labdariniams projektams paremti, kaip Sibiro lietuvių paramos fondas, keli stipendijų fondai. Nuo 2000 metų rudens PLB fondas talkina Valdovų rūmų paramos fondui (VRPF) Vilniuje telkti lėšas išeivijoje.

Pasaulio lietuvių centre Lemonte (prie Čikagos) esančiuose sandėliuose laikomos PLBF platinamos knygos ir kai kurie likę PLB bei asmenų archyvai, dabar tvarkomi išsiuntimui į Lietuvą. Beveik visi gausūs PLB ir kai kurių lietuvių organizacijų bei asmenų archyvai PLBF pastangomis per daugelį metų buvo persiųsti ir sutelkti Lietuvių išeivijos institute Kaune.

Gegužės 8 d. Lemonte posėdžiavo PLBF direktoriai ir išklaušė metinius pranešimus. Juos pateikė PLB Lituanistikos katedros vedėja prof. dr. Violeta Kelertienė, Fondo pirmininkas Vytautas Kamantas, išdininkas Juozas Lukas, teisės patarėjas advokatas Saulius Kuprys.

PLB Lituanistikos katedroje studijuojančių magistrantų ir doktorantų skaičius priklausomai nuo finansinės paramos, kurią skiria "milijoninis" Lietuvių fondas. Prie tos paramos papildomai prisideda PLB fondas. Per 18 metų iš PLBF esančio Stasio Barzduko vardo stipendijų fondo buvo paremti apie 50 studentų, išmokėta daugiau negu 200,000 dolerių stipendijoms ir jame neliko daugiau lėšų. Katedroje paskaitas skaito profesoriai Violeta Kelertienė ir Giedrius Subačius. Magistro ir daktaro laipsnių siekia 5 kandidatai, o bakalauro lygio kursų lanko apie 100 įvairių tautybių studentų.

Pirmininkas Vytautas Kamantas pranešė apie vykdomus darbus, projektus, gautus prašymus, vykdytą prieškalėdinį vajų, administracinius darbus ir ateities planus. Greitu laiku Vilniuje bus baigta spausdinti PLB istorijos knyga ir vasaros metu ji bus išsiųsta visiems iš anksto užsimokėjusiems prenumeratoriams. Fondo darbus, susirašinėjamą, administracinius reikalus ir finansus tvarko valdybos nariai ir atskiri direktoriai. Visi darbai atliekami nemokamai.

PLBF direktorius ir išdininkas Juozas Lukas yra taip pat ir PLB valdybos išdininkas. Tokiu būdu yra labai artimas ryšys su PLB valdyba, nes jos išdininkas žino PLBF darbus, projektus, lėšas, gaunamas ir išleidžiamas sumas. Jis pateikė PLBF finansines 2003 metų apyskaitas, kurias kas metai patikrina nepriklausoma revizorių firma "Hoffman, Steensma & Plamondon, PLC", (Certified Public Accountants and Consultants). Visi PLBF direktoriai gavo revizorių

pranešimus ir jų paruoštus IRS 990 nuo mokesčių atleistų organizacijų atsiskaitymo blankus. Visų finansinių pranešimų kopijos buvo pasiųstos IRS įstaigai, Illinois ir Michigan valstijų įstaigoms ir PLB valdybos pirmininkui. Per 2003 metus PLBF turėjo 101,433 dol. pajamų, 174,301 dol. išlaidų, ir banke bei investicijose liko 139,628 dol. Didesni paramos išmokėjimai buvo persiųstos aukos Valdovų rūmų paramos fondui Vilniuje – 52,000 dol., stipendijos PLB Lituanistikos katedrai – 24,400 dol., PLB valdybai ir atstovybei Vilniuje – 20,265 dol., Dieviškojo kryžiaus projektų paramai – 20,000 dol., Lietuvių išeivijos institutui – 12,000 dol., ir po mažiau įvairiems kitiems projektams. Likę pinigai yra 53,831 dol. Dieviškojo kryžiaus fonde, 52,536 dol. Broniaus Bieliuko stipendijų fonde, 12,667 dol. PLB istorijos knygos sąskaitoje, 5,775 dol. prof. dr. Broniaus Vaškio stipendijų fonde, 2,859 dol. Valdovų rūmų paramos sąskaitoje, 1,466 dol. Stasio Barzduko stipendijų fonde ir po mažiau kitose 25-iose sąskaitose stipendijoms ir specialioms projektams.

PLBF direktoriai svarstė praėjusių metų PLB XI seime priimtą nutarimą, kad PLBF korporacija yra pavaldi PLB seimui ir PLB valdybai. Praktiškai kalbant, tai PLB valdyba savo nutarimu įsteigė PLB fondą ir jis buvo įregistruotas Illinois valstijoje kaip nepriklausoma pelno nesiekianti korporacija finansinškai remti PLB darbams ir padėti lietuvių organizacijoms bei atskiriems mecenatams. Tuos tikslus jis per visus 25 metus vykdo. Fondas visą laiką artimai dirbo ir dirba su PLB valdyba, remia jos projektus. Jai ir PLB seimams pateikia savo pranešimus ir apyskaitas, atsako į klausimus. Tuo atžvilgiu jis rodo tinkamą dėmesį ir pavaldumą PLB vadovybei. PLB valdybos nariai ir išdininkai buvo ir yra PLB fondo direktoriai, tad yra artimas ryšys ir per direktorius. Tačiau teisiškai PLBF yra nepriklausoma finansinė institucija arba korporacija, neturinti narių, bet turinti rėmėjų, yra tvarkoma jos direktorių, veikia savarankiškai pagal ankstesnių PLB valdybų nutarimus ir patvirtintus įstatus. PLB fondui teisiškai negalioja kitų korporacijų nutarimai.

Du PLBF direktoriai baigė savo kelias kadencijas, pasitraukė iš pareigų ir "išėjo į pensiją". Tai 15 metų dirbė dr. Petras Kisielius ir dr. Edmundas Lenkauskas. Už jų daugelio metų pozityvų ir atsakingą darbą jiems buvo išreikšta padėka. Jų vietas perėmė Gražina Liautaud ir Milda Lenkauskienė. Kiti PLBF direktoriai yra Laima Braunė, Vytautas Kamantas, Kazys Laukaitis, Juozas Lukas, dr. Antanas Razma, Kęstutis Slotkus ir Jonas Treška, jn.

PLBF valdyba yra renkama kiekvienais metais. Pirmininku buvo išrinktas Vytautas Kamantas, sekretoriumi Jonas Treška, jn. ir išdininku Juozas Lukas.

Tėviškės žiburiai • 2004.VIII.24 • Nr. 34 (2841) • psl. 7

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
Ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patirtimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
(I vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

ORTODONTAS (Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Nemunu plaukia plaustas "Bliūškis"

Prieš dešimtmetį Vladas Kasperavičius, svarstęs kaip įdomiai, turiningai ir savitai praleisti vasaros atostogas, nusprendė pasidaryti originalios konstrukcijos ekologinį plaustą ir juo iš Kauno plaukti žemyn. Ir 1994 m. vasarą pirmąsyk išplaukė. Į V. Kasperavičiaus plaukimą plaustu daug kas žvelgė su susidomėjimu, greit atsirado pagalbininkų, bendrakaivių ir rėmėjų. Po trijų vasarų jis pasidarė naują plaustą, didesnę, tvirtesnę, patogesnę bendrakaiviams. Plaustą pavadino "Bliūškiu".

Birželio 2 d. V. Kasperavičius su žygeiviais "Bliūškiu" išplaukė iš Kauno į šios vasaros kelionę. Kuo originalus tas plaustas? Pirmiausia jo denis laikosi ant surišusių 17,000 pusantro litro tuščių plastikinių butelių, kurie gali išlaikyti 25 tonų svorį. Denio ilgis – 15 metrų. Plaustas turi stogą, yra įrengta dujinė viryklė, kambariai poilsui, yra ir net garinė pirtis. Prisišvartavę prie kranto, žygeiviai gali mėgauti pakrantėje atsigabentose palapinėse.

"Bliūškiu" plaukia iki 18 žygeivių. Kelionės metu dalis jų

PLB Fondo adresas yra: Lithuanian World Community Foundation, PO Box 140796, Grand Rapids MI 49514-0796, USA.

Jonas Treška, jn.
PLB fondo sekretorius

pasikeičia. Tose vasaros kelionėse dalyvauja daugiausia mokiniai. Tarp jų buvo ne viena grupė sergančių cukruli, buvo grupė neigalių vaikų, taip pat vienoje kelionėje dalyvavo iš Punsko krašto atvykęs būrys lietuvių jaunimo. Viesiems kelionė "Bliūškiu" labai patiko – buvo ji neįprasta, tiesiog romantiška. Nemuno pakrantėse jie daug ką išvydo, apsilankė panemunės miesteliuose Zapyškyje, Vilkiuje, Seredžiuje, Veliuonoje, Jurbarko, apžiūrėjo pilis ir pilikalnius. Iplaukę į Dubysą, mokėsi rišti sielius. Juos pamokė seni Seredžiaus sielininkai.

Šiemet "Bliūškis" plaukia septintą ir paskutinį kartą. Kitąmet V. Kasperavičius numatęs pastatyti modernesnę ir tvirtesnę plaustą. Žinoma, kelionės Nemunu bus tęsiamos. Beje, 1998 m. "Bliūškio" kapitoniui V. Kasperavičiui Valstybinis patentų biuras suteikė išradėjo vardą. Jam išduoti Mažųjų ir sportinių laivų registro dokumentai.

Plausto kelionės tikslą – Rusnės salą – žadėjo pasiekti iki liepos 25 d.

V. Kasperavičius, kaip žmogus neblogai valdąs plunksną, žiemos mėnesiais žada parašyti knygą apie dešimties vasarų keliones "Bliūškiu". Anot jo, neužmirštų įspūdžių jau prisirinko gana daug.

Vytautas Kutkevičius

XIV Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąskrydį 2004.VIII.7 sveikina Vyt. Vilimas, pagaminsis vaidybinių filmų apie legendinį Lietuvos antikomunistinį partizaną (Vorą Lukšą-Daumantą). Tai tragiška Lukšų šeimos istorija. Vyt. Vilimas lapkričio mėn. su kino filmu "Vieni vienai" dalyvaus Vankuverio filmų festivalyje, po to filmas bus rodomos Toronte. Nuotr. V. Kulnio

TORONTONT

Anapilio žinios

Rugpjūčio 19, ketvirtadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Vladas Plečkaitis, 84 m. amžiaus. Taipgi tą dieną palaidotas a.a. Bruno Jedrych, 84 m. amžiaus.

Lietuvoje paskutiniu metu gyveno ir ten mirė mūsų buvusi ilgametė parapilietė a.a. Jadviga Barzdaitienė, 83 m. amžiaus. Jos palaikai sudeginti ir atgabenami Anapilin palaidojimui šalia jos ankščiau mirusio vyro Šv. Jono lietuvių kapinėse. Laidotuvių Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje rugpjūčio 25, trečiadienį 11 val. ryto.

A.a. Feliksas Timukas, 92 m. amžiaus, pašarvotas Turner & Porter laidotuvių namuose, Hurontario g. Maldos prie karto trečiadienį 7.30 v.v. Laidotuvių Mišios – 10 v.v.

Mūsų parapilios Religinė sekcija ieško naujų Mišių skaitovų sekmeninėms 11 v.v. Mišioms. Susidomėjusius prašome skambinti Jūratei Batirienėi tel. 416 239-8986.

Mišios rugpjūčio 29, sekmadienį: 9.30 v.v. už a.a. Adolfą ir Reginą Klemkas, Vytautą Gvazdaitį ir Sidaravičių šeimą; 11 v.v. už parapilą; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.v. už Beržanskų mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje rugpjūčio 28, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Juzę, Joną, Viktorą ir Nijolę Vitkuskus.

Išganytojo parapilios žinios

Sekmadienį pamaldos įprastu laiku, 9.30 v. ryto. Rugšėjo 5 d. ir 12 d. pamaldų nebus.

Pirmos pamaldos rugsėjo 19 d., 9.30 v.v. su Šv. Komunija. Pradedamos ir sekmadienio mokyklos tikybos pamokos vaikams. Po pamaldų įvyks Moterų draugijos susirinkimas šventovės patalpose. Nuo šio sekmadienio grįžtame į normalią parapilios veiklą.

Lietuvių Namų žinios

Rugpjūčio 22 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 157 svečiai.

Lietuvių Namų ir Labdaros

valdybos posėdis – rugsėjo 23, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų veikloje.

Rugpjūčio 21 d. „Lokyje“ susirinko didžiulis būrys krepšinio gerbėjų, kurie žiūrėjo lietuvių pasirodymą Atėnų olimpiadoje. Amerikos vadinamąją „Dream Team“ lietuvių nugalėjo, tartum atsiliepdami už apmaudų pralaimėjimą Sidney mieste Australijoje 2000 m. „Lokyje“ buvo pakabintos mūsų trispalvės ir skambėjo lietuviška daina. Jeigu lietuvių ir toliau lydės sėkmė, kviečiame visus ateinančių šeštadienį į „Lokį“, kur dideliame ekrane galėsime matyti žaidimą dėl 3-čios vietos nuo 1 v.p.p. o dėl 1-os vietos nuo 3-čios v.p.p.

Svetainėje „Lokys“ galima įsigyti lietuviškų maisto gaminių. Teirautis tel. 416 534-8214.

Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Jauki aplinka, geras aptarnavimas, veikia baras.

Slaugos namų žinios

Slaugos namai turi puikų knygų rinkinį, kuriuo gali naudotis pas savanoriai. Iši taip pat naudingas iš Lietuvos atvykusiems, kurie lanko kursus, kad galėtų pas mus įsidarbinti. Visiems „Labdaros“ tarnautojams tobulinimasis yra labai vertingas. Ieškome knygų ir žurnalų apie slaugymą, mitybą, vadybą ir savanorišką darbą, išleistų nuo 2000 metų. Taip pat reikalinga/s bibliotekinė/ka/s, kuri/s galėtų paaukoti laiko šiuos leidinius kataloguoti ir nustatyti bibliotekos veiklą. Skambinti Danai tel. 416 232-2112. Fakso nr. 416 232-0511.

Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siunsti adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

A. a. Gailutės Krištolaitienės atminimui Elenos Jasevičienės šeima Tėviškės žiburiams aukoją \$50.

Toronto „Gintaro“ veteranai XII-toje Tautinių šokių šventėje
Nuotr. M. Karaliaus

Prisikėlimo parapilios žinios

Praeitą sekmadienį pamokas sakė svečias iš Lietuvos kun. Emilis Jotkus, Kauno Karmelitų parapilios klebonas.

Parapilios metinė gegužinė, pradėta pernai švenčiant parapilios 50-metį, įvyks rugsėjo 11, šeštadienį „Kretingos“ stovyklavietėje Vasagoj. Visi kviečiami dalyvauti.

Rugpjūčio 17 d. palaidotas a.a. Juozas Žemaitis, 81 m. Paliko sūnus Rimantą, Petrą, Audrių ir brolių Petrą Amerikoj su šeimomis. Rugpjūčio 20 d. palaidotas a.a. Viktoras Norkus, 83 m. Paliko žmoną Birutę, sūnų Edmundą ir dukrą Kristiną su šeimomis. Amerikoj mirė Galinda Šilingaitė, D. Radevičienės sesuo.

Diakonas Arūnas Brazauskas, OFM, atvykęs iš Lietuvos kurį laiką gyvens Toronto vienuolyne, lankys anglų kalbos kursus ir prisidės prie sielovados. Po to jis gyvens Hamiltono Aušros Vartų parapilios ir taktinis klebonui vienuolyno ir sielovados darbuose.

Parapilios 50-mečio proga, pernai buvo išleistas giesmynas su 150 giesmių, kurį galima įsigyti parapilios raštinėje. Kaina \$10. Taip pat už \$10 galima įsigyti 50-mečio spalvotą suktukinį leidinį.

Mišios sekmadienį, rugpjūčio 29: 8 v.v. už gyvus ir mirusius parapilietes; 9 v.v. už a.a. Elvyrą Selmiene; 10.45 v.v. už a.a. Kazimierą ir Ireną Ardavičius, už a.a. Romą Draudvilą – 18 metinės ir už a.a. Vincą Normantą; 12.15 v.p.p. už a.a. Elzę Kuzmickienę.

Iškilmė Midlande

Metinės lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande, ON, praeitą sekmadienį, rugpjūčio 22, sutraukė apie du šimtus maldininkų iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono, Vasagos ir kitų vietovių.

Iškilmė pradėta Kryžiaus kelio ejuimu, kuriam vadovavo br. Ant. Bluzas, OFM. Pasimeldę lauke, visi susirinko šventovės Mišių. Įvygius procesijai su kryžiumi, penkiom vėliavom (Kanados, Lietuvos ir KLM moterų dr. J. Staskevičienės, visiems giedant *Palaimintas Viešpats*, pradedo iškilmingos pamaldos. Mišias koncelebravo prel. J. Staškevičius, kun. Aug. Simanavičius, OFM, kun. K. Kaknevičius, kun. E. Jotkus, kun. Audrius Šarka, OFM, ir kun. Vyta. Staškevičius, pasakęs įspūdingą pamokslą apie Dievo ir tėvynės meilę. Mišių skaitinius perskaitė C. Pakštienė ir V. Pečiulis, evangeliją skaitė ir kartu su diak. dr. K. Ambrozaičiu Mišioms asistavo diak. A. Brazauskas, OFM, talkino br. A. Bluzas, OFM. Išspausdinti ir išdalinti lankstinukai maldininkams padėjo sekti Mišių eigą ir įsijungti į bendrą giedojimą, kuriam vadovavo Vasagos „Bočių“ choras vargonuojant jų dirigentui Algiiui Ulbinui.

Po Mišių visi susirinko prie lietuviško kryžiaus, jau prieš daugelį metų pastatyto Lietuvos kankiniams pagerbti. Čia buvo padėta gėlių puokštė, skaitytos maldos, sugiedota *Marija, Marija* ir Tautos himnas. Gražiam orui esant, buvo gera proga visiems pabendrauti. Šias kasmetines maldininkų išvykas organizuoja Kanados lietuvių katalikų centras, kuriam šiuo metu vadovauja J. Andriulis. Hamiltono, Mississaugos ir Toronto maldininkai vyko specialiu autobusu, kurio vadovas kun. Aug. Simanavičius, OFM, su savo „radio“ programa padarė, kad kelionė būtų nuotaikinga ir nenuobod. S.

Po Mišių visi susirinko prie lietuviško kryžiaus, jau prieš daugelį metų pastatyto Lietuvos kankiniams pagerbti. Čia buvo padėta gėlių puokštė, skaitytos maldos, sugiedota *Marija, Marija* ir Tautos himnas. Gražiam orui esant, buvo gera proga visiems pabendrauti. Šias kasmetines maldininkų išvykas organizuoja Kanados lietuvių katalikų centras, kuriam šiuo metu vadovauja J. Andriulis. Hamiltono, Mississaugos ir Toronto maldininkai vyko specialiu autobusu, kurio vadovas kun. Aug. Simanavičius, OFM, su savo „radio“ programa padarė, kad kelionė būtų nuotaikinga ir nenuobod. S.

Ilona Paškauskaitė-Turczyn š.m. birželio 3 d. Toronto universitete gavo slaugymo magistrės laipsnį; specialybė – silpnapročių gydymas (dementia). Ji yra Irenos ir Raimundo Paškauskų duktė.

LTI valdyba
A. a. Jurgio Dementavičiaus 25 metų mirties prisiminimui žmona ir vaikai Tėviškės žiburiams aukoją \$200.

Sigitos Štuopienės mamytė a.a. Liudvikai Kunčienė mirus Lietuvoje, jos prisiminimui Irena Ignatienė, dukros – Gražina, Aldona ir Linas Čepai Tėviškės žiburiams aukoją \$100.

A. a. Zenonui ir Romui Mažonams mirus, užjausdami Janę Mažonienę ir šeimą, Tyrūnė ir Virginijus Sičiūnai Tėviškės žiburiams aukoją \$50.

IESKOME AUKLES (2 vaikus - 11 ir 6 m. amžiaus), kuri gyventų kartu mūsų namuose ir atliktų namų ruošos darbus, Royal York ir Eglinton rajone. Skambinti v. 416 614-7736.

Dvyliktosios tautinių šokių šventės svečiai ir pareigūnai. Iš k.: S. Balzekas, KLB pirm. Rūta Žilinskienė, Jolanta Paulauskienė, Lietuvos prezidento pareigas ėjęs Artūras Paulauskas, PLB pirm. Gabrielius Žemkalis, JAV LB pirm. Vaiva Vėbrautė-Gust, Nuotr. A. Žilinsko

Prisikėlimo kooperatyvo valdyba ir darbuotojai kviečia narius rugpjūčio 26 d. į Vasaros atsisveikintinio šventę. Galėsime pasivaikinti keptomis dešrelėmis ir šaltais gėrimais. Lauksime visų nuo 12 v.d. iki 6 v.v. Prisikėlimo parapilios kieme.

Santaros-Šviesos 51-asis suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 9-12 d.d. Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte, Illinois valstijoje, JAV.

Suvažiavimo programoje dalyvauti pakviesti įvairių sričių paskaitininkai, vyks įdomios vakaro programos. Registracijos mokeskis \$30 visam suvažiavimui, \$10 vienai dienai. Pietūs ir vakarienė – po \$12. Registruotis iki rugsėjo 7 d. pas M. Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516 (tel. 630 852-3887). Nakvynės reikia pasirūpinti patiems.

KLB Vyr. rinkimų komisija, rugpjūčio 19 d. posėdyje peržiūrėjusi gautus KLB apylinkių kandidatų pasižadėjimų sąrašus, įsitikino, kad atostogų laikas tą darbą atlikti trukdė. Vyr. komisija tikisi, kad iki rugsėjo 19 d. visi pasiruoš ir balsavime dalyvaus, išsirinkus savose apylinkėse kandidatus į KLB-nės tarybą.

Apylinkių kandidatų sutikimą siunsti Vyr. rinkimų komisijai iki rugsėjo 11 d. adresu: KLB V.R. komisijai, 1 Resurrection Rd. Toronto, ON M9A 5G1. Laukiame visų apylinkių greito atsiliepimo.

F. Mockus, Vyr. rinkimų k-jos pirmininkas
Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 18, šeštadienį, 11 v.v. Anapilio parodų salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.

Po einamųjų reikalų, 4 v.p.p., toje pačioje salėje įvyks naujos knygos *Antanas Tamošaitis – Gyvenimo ir kūrybos kelias* sutiktuvas; autorė Lijana Šatavičiūtė-Natalevičienė. Knyga atspausdino Vilniaus dailės akademijos leidykla. Su knyga supažindins Nora Kulpašienė. Antanas Tamošaitis plačiai žinomas dailininkas išėjęs įvyks, buvo vienas iš LT instituto steigėjų bei nuolatinis instituto veiklos ramsis.

Kviečiame narius ir visuomenę gausiai atsilankyti į šį neeilinį renginį. Dėl platesnės informacijos kreiptis į Aldoną Veselienę tel. 613 382-8448, arba Ireną Meiklejohn tel. 416 253-0410.

LT institutas yra kultūrinė meno organizacija, registruota Kanados valdžios įstaigoje, kurioms kasmet teikiama veiklos bei finansinė apyskaita, patvirtinta visuotinio susirinkimo. LTI rūpinasi, kad lietuvių tautinės dailės puoselėjimas išsivysio ne išblėstų, tad svarbu šį kultūrinį palikimą išsaugoti kviečiant ir jaunąją kartą veikliau įsijungti.

A. a. Broniaus Vaidilos atminimui pagerbti, užjausdami jo dukrą Rasą Kovai su vėžiu sergantiems vaikams Lietuvoje St. Mary's ligoninės, Šeimos medicinos centro (Montreal, Que.) gydytojai ir tarnautojai aukoją \$50.

Anapilio sodybai \$1,000 aukoją G. Butkienė (savo namas a.a. Gražinos Kocienės atminimui).

MOTERIS ieško bet kokio darbo - gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus ir atlikti namų ruošą. Skambinti tel. 416 993-5996 J. J. J.

JOTVA CONSTRUCTION
Atlieka stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Skambinti Albiui tel. 905 272-8323 arba 416 882-8531.

MOKAME
2.50%
už 1 metų indėlius
PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS
3 Resurrection Road, Toronto
Tel. 416/532-3400
2185 Stavebank Road, Mississauga
Tel. 905/566-0006

PASKOLOS STUDENTAMS!
ARTĖJA NAUJI MOKSLO META!
Prisikėlimo kredito kooperatyvas siūlo palankiomis sąlygomis paskolas studentams iki \$10,000.
STIPENDIJOS STUDENTAMS!
Kooperatyvo valdyba paskirs 5 stipendijas, kurias gaus studentai-kooperatyvo nariai. Užpildykite prašymus iki rugpjūčio 31 d.
Teiraukitės
PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVE
3 Resurrection Road, Toronto
Tel. 416/532-3400
2185 Stavebank Road, Mississauga
Tel. 905/566-0006
E-paštas: rpucl@rpucl.com

Maironio mokyklos žinios

Rugsėjo 11 d. pradėdami nauji mokslo metai. Mokykla veikia „Our Lady of Peace“ patalpose (Toronto Catholic District School Board). Mokyklos adresas – 70 Mattice Ave., arti Bloor ir Kipling gatvių. Pamokos vyksta šeštadieniais, nuo 9 v.r. iki 12 v.d. Vedėjos tel. 416 626-1081. Mokyklos tinklalapis – www.maironiomokykla.net. Mielai priimame vaikus nuo jaunųjų darželinukų iki 8 sk.

Aukštesniųjų lituanistinių kursų vedėja – Nijolė Benotienė.

Muziejaus-archyvo žinios

Dabartinės Lietuvos krepšinio komandos pergalėms Atėnuose pagerbti, Kanados lietuvių muziejuje Anapilyje įrengta Lietuvos krepšinio istorinių nuotraukų parodėlė. Yra net 1938 m. žaidynių nuotraukų, taip pat Lietuvos rinktinės bei pirmosios „Žalgirio“ komandos nuotraukų ir suvenyrų. Lankymo valandos: sekmdieniais 10.30 – 11 val. ryto ir 12 – 6 v.p.p., taip pat pirmadieniais 1 v.p.p. – 8 v.v.

A. a. Broniaus Vaidilos atminimui pagerbti, užjausdami jo dukrą Rasą Kovai su vėžiu sergantiems vaikams Lietuvoje St. Mary's ligoninės, Šeimos medicinos centro (Montreal, Que.) gydytojai ir tarnautojai aukoją \$50.

Anapilio sodybai \$1,000 aukoją G. Butkienė (savo namas a.a. Gražinos Kocienės atminimui).

MOTERIS ieško bet kokio darbo - gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus ir atlikti namų ruošą. Skambinti tel. 416 993-5996 J. J. J.

JOTVA CONSTRUCTION
Atlieka stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Skambinti Albiui tel. 905 272-8323 arba 416 882-8531.

A. a. Zenono ir jo sūnaus Romo Mažonų atminimui pagerbti, užjausdami žmoną ir mamą Janę, Vėžiu ir džiava sergantiems vaikams Lietuvoje aukoją: \$200 – J. Mažonienė; \$35 – K. Žutautienė; \$30 – A. Jurkaitienė; \$20 – B. P. Čeponka.

A. a. Algirdo Empakerio

atminimui pagerbti „Romuvos“ stovyklavietėje aukoją: \$200 – dr. J. Yčas; \$110 – D. C. Holands; \$100 – M. A. Empakeriai; \$55 – T. B. Stanuliai; \$50 – J. Birgiolas, R. ir P. Bubelis, P. V. Jankaičiai, V. J. Kulikauskai, G. Kuzmienė; \$40 – kun. A. ir R. Žilinskai, A. Kazilis; \$30 – I. Kairienė, V. Paulionis; \$20 – B. Abramaitienė, D. L. Garbaliuskai, V. Carruthers, V. K. Gaputis, J. O. Gustainiai, O. Yčienė, Č. B. Jonys, A. R. Kalendra, D. V. Karosai, E. M. Kazakevičiai, A. D. Keršiai, J. Paškauskienė, L. Pocienė, E. V. Punksis, A. Šileika, P. G. Stripinis, D. A. Zakarevičiai, T. Zaleskis.

PASTABA

TŽ bendradarbis A. Dundzila pastebi, kad šio laikraščio liepos 6 d. laidoje buvo perspausdinta „klaidinga žinia apie 1990.III.11 balsavusius „prieš“ Nepriklausomybės paskelbimą. Prieš Nepriklausomybės deklaraciją niekas nebusavo, bet 6, turbūt susilaikė. Savo teigimą, kad 124 balsai – už, 0 – prieš, 6 – susilaikė tikrinau Akta priėmusios Aukščiausios Tarybos stenogramose“, – rašo A. Dundzila. Kaip buvo TŽ skelbta, balsavusių sąrašas patintas iš leidinio *Laisvas laikraštis*. Galbūt tuos 6 susilaikiusius kas nors netiksliai vertino kaip balsavusius „prieš“?

TORONTO AUTOMATION SYSTEMS atlieka visus elektros darbus. Specializuojasi: vėdinime, šildyme, šaldyme, elektros instaliacijoje, signalizacijose. Skambinti Arūnui mob. 416 890-4219.

MONTREALQUE

Aušros Vartų šventovėje rugpjūčio 22 d. šv. Mišias koncelebravo kleb. kun. Ričardas Birbilas ir svečias iš Brazilijos kun. Paulius Mališka. Svečias pasidžiaugė galįs pailsėti, atitūkęs nuo savo nuolatinio klebono pareigų, ramioje gimtojo Montrealo aplinkoje giminių ir artimųjų tarpe.

Aušros Vartų parapilios metinė šventė numatyta rengti lapkričio 7 d.

St. Jean sur Richelieu, Que. kariuomenės bazėje nuo rugpjūčio pradžios iki gruodžio vidurio anglų ir prancūzų kalbos žinias gilina karščiau iš 18 valstybių. Iš Lietuvos yra atvykę keturi: kpt. Raimundas Ardačiūnas ir kpt. Mindaugas Milius studijuoją anglų kalbą, o ltn. Aidas Diksis ir mjr. Jurgis Žutautas – prancūzų. Pastarasis mokėsi bazėje dar kaip jaunesnysis leitenantas 1997 m.

A. a. Ariadna Michnevičiūtė-Pėteraitienė, 86 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 17 d. Laidotuvių apeigos įvyko „Mount Royal Complex“ rugpjūčio 21 d. Lūdi vyras Vilijus Pėteraitis, anglistas, žodinių auto-

rius, rašytojas, Mažosios Lietuvos veikėjas ir duktė bei sūnus su šeimomis, trys vaikaičiai, du provaičiai ir kiti giminės bei artimieji.

Dr. Edvardas Andrukaitis, 88 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 13 d. savo darbo kabinete po ištisos darbo dienos. Senujų imigrantų sūnus mokėsi „College de Montréal“ ir „Université de Montréal“, kurį baigė humanitarinių mokslų bakalauro laipsniu ir medicinos daktaro diplomu. Per Antrąjį pasaulinį karą tarnavo laivyne medicinos kariniku ir buvo apdovanotas. Specializavosi neurologijos ir psichiatrijos srityse JAV, o vėliau dėstė „Université de Montréal“. Priklausė įvairioms savo srities institucijoms bei draugijoms ir laivyno karininkų sąjungai.

Dr. E. Andrukaitis buvo bene pirmasis lietuvis gydytojas, daug pagelbėjęs pokario ateiviams savo žiniomis. Po gedulinių Mišių Šv. Kazimiero šventovėje palaidotas „Field of Honor“ kapinėse. Lūdi žmona, duktė su šeima, vėlonies sūnaus žmona ir du vaikaičiai. D.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)
Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Šypsokimės...
– Kas yra diplomatas?
Tas, kuris du kartus paglvoja nieko nesakyti.
– Kas įvyksta, kai uodas įkanda šaltakraujį žmogų?
Uodas miršta nuo plaučių uždegimo.
– Kas yra arčiau mūsų: Mėnulis ar Australija?
Mėnulis, kadangi mes jį matome, o Australijos nematome.
– Kokiems daiktams Lietuvoje žmonės visuomet turi pinigų?
Gėlėms ir degtinei.
– Ties, kurie daug geria, ar gali sulaukti šimto metų?
Žiūrint ką geria.
– Kam galima patikėti paslaptis?
Tiktai žinomiems melagiams, nes jeigu paslaptį ir išduos, jais niekas nepatikės.
– Kada šeimoje vyksta nesantaika?
Kai žmonos poreikiai dideli, o vyro alga maža.
– Kada durnius būna išmin-tinas?
Kai suranda už save durnesnį.
– Kada girtuoklis iš baro eina namo?

Tada, kai jau nepaeina.
– Kodėl moterys ilgiau gyvena už vyrus?
Todėl, kad dažytas daiktas visuomet ilgiau išsilaiko.
– Norint numesti svorį, ar verta laikytis dietos?
Žinoma, kadangi jūs pats suplonėsite, o jūsų piniginė pastorės.
L. Stankevičius

Aukos „TŽ“
\$150 – E. Stankevičius; \$50 – A. Latvaitis, S. Čeponis; \$40 – K. Rožanskas; \$20 – S. Dziugas, M. Gelazius, A. Leiberienė, kun. V. Val-kavičius, G. Drešeris, P. Girdžius; \$10 – E. Puodžiukas, Z. Ripskis, D. Kaškelis.
Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$65 – L. Vaitonis; \$60 – V. Beniušis, D. Kekys-Blums, P. V. Šturm-mas, kun. L. Kemešis, A. Radžiūnas, J. Povilauskas, G. Martišius, dr. J. Skučas, K. Bačanskas, J. Motiekonis, R. Pakalniškienė, V. Šniuolis, M. Gelazius, J. Pavilonienė, J. Dabkus, A. Leiberienė, V. Mažeika, S. Matulionis, U. Šiaučiušas.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 – J. Aukštaitis; \$70 – S. Augaitis, P. Tunkūnas, D. Empake-ris, A. Raulinaitis.
Nuosirdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą pridėda ir auką.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

CLEAN FOREVER. Valome kilmus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku tel. 416 503-1687.

„BALTIC TREE SERVICE“ – Genėjai ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagražinsiu jūsų kiemo vaizdą! Danius Lelis, 647 519-2299 (nešiojamas).

Sutton GROUP
ANTANAS GENYS
„Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981“
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!
Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite
(416) 236-6000
Sutton Group-Assurance Realty Inc.

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.
REMONTAI
vidaus ir išorės; 15-os metų patirtis; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.
Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE